

Új Város

Kamerun kincse:
Fontem

Kórház az őserdőben

Afrika-akció:
népek
és kultúrák
párbeszéde

A PÁPÁK ÉS A MOZGALMAK

Ismerkedvén XVI. Benedek pápával, rábukkantam egyik könyvére. (Rapporto sulla fede – Beszélgetés a hitről – Budapest, 1990) Ezt mondja benne még Ratzinger bíboros korában:

„Az, ami reményre ad okot az egyház egész területén, olyan új mozgalmak kivirágzása, amiket senki sem tervezett el, senki sem szólongatott, hanem egyszerűen csak a hit benső életerejéből fakadtak. Ami bennük, ha mindjárt zajtalanul is, bontakozik, az az egyház pünkösdjének a hajnalát juttatja az ember eszébe. Például a karizmatikus mozgalom, a Neokatekumenális út, a Cursillo, a Fokoláre, a Comunione e Liberazione stb. Nyugodtan döntenek az egész egyház hite mellett, és nagy hithirdetői lelkesedést hordanak magukban... És a hitük feletti öröm, amit érezni lehet rajtuk, átterjed másokra... Bennük az egyház egy új nemzedéke jelentkezik, és én reménnyel telten nézem őket. Csodálatosnak vélem, hogy a Lélek újra erősebbnek bizonyul a tervezgetéseinknél, és hogy egészen más módon mutatja meg erejét, mint ahogyan elképzeltük”.

Emlékszem, milyen nagy hatással volt rám 1998 pünkösdjének a vigíliája, amikor II. János Pál pápa meghívta a lelkiségi mozgalmakat. Az utolsó vacsora termé-
hez hasonlította a Szent Péter teret – ahol az apostolokra leszállt a Szentlélek –, s mint Jézus az apostolait, ő is úgy küldött, hogy hirdessük az evangéliumot minden népnek. S ezt mondta: „A pápa számít rátok”. Amikor erre gondolkodom, futva szeretném világgá kürtölni, hogy Jézus él, és téged is szeret. Amikor apostolkodom, remélem, nem okozok nagy csalódást a pápának. – Hiszen most már kérhetem az ő segítségét is.

Barlay Andrásné Ágnes –
Máriaremete

MEGLEPŐEN KÖZEL VAN

Nagyon megragadott az Új Város áprilisi számában F. Zoltán „Válasz” című írása, amely arról szól, hogy a szeretet közel van, csak keresni kell. Ezt én is meg is tudom erősíteni.

Egy alföldi kisvárosban élő osztálytársamat, egyben barátomat szerettem volna felhívni egy osztálytalálkozó ügyében. A tudakozó két számot is megadott a mondott névhez, kénytelen voltam mindkettőt megpróbálni. Elsőre egy kisfiú vette fel a kagylót, a válasz ez volt: „Édesapám a múlt héten meghalt”. Kivert a verejték! „Hány éves volt édesapád?” – kérdeztem, mikor egy kicsit magamhoz tértem. A választól kicsit megkönnyebbültem, nem a barátomról van szó. Am közben bejött a kisfiú édesanyja, átvette a kagylót, és én nem tudtam kimondani, hogy: „Bocsánat, rossz számot hívtam”. Ő pedig elkezdett mesélni a férjéről. Jó hosszan elbeszélgettünk, és én csak a végén mondtam meg, hogy rossz számot hívtam.

A második szám a barátomé volt. Amikor megbeszéltem vele, amit kellett, elmeséltem neki az előző hívásom történetét is. Mondta, hogy ismeri a családot, és már máskor is összekeverték őket. Azóta eltelt két hónap, el is felejtkeztem az esetről. Az osztálytalálkozón azonban megtudtam, hogy volt folytatás. A barátom másnap találkozott az özvegygel, aki elmondta neki, hogy a férje halálát követően senki nem tudta őt úgy megnyugtatni, mint az előző napi ismeretlen telefonáló.

A szeretet valóban közel volt, és a gondviselés arról is gondoskodott, hogy én is észrevegyem.

Szalai József – Budapest

A SZERETET DOBÓKOCKÁJA

Ajándékba kaptam egy kockát, cserébe egy versemért. Nézegetem. Számok

helyett föliratok vannak rajta; bájos, kedves gondolatok, tanácsok, intelmek – vagy mik. Játék, gondoltam. Gyermekekjétek. De hát, nekik még könnyű! Egyébként, mi baj is lehetne az oviban? De egy felnőtt... mégse kezdheti a napját egy dobókocka intelmeivel! Visszateszem a polcra a többi mindenféle közé. Illik a környezetébe, s a színes foltok mosolyognak rám. Azért, mégis kellene dobni vele, csak úgy, ha már itt van, incselkedik velem a gondolat. Dobnám a kockát – de mégse. Hátha olyan lesz, amit nem szívesen, vagy nem is tudnék... Majd, egyszer, később. Ha most eljátszom – idő előtt –, s ha mégis úgy alakulna, már nem tudnám komolyan venni, mentegetem magam. Aztán eszembe jut egy kedves arc, mosolygós tekintet, azé, akitől kaptam. Valami furcsa érzés állapodik meg bennem. De, ez már nem játék!

Íme az említett vers:

Ha az ember
kiadja magát,
ízekre szedik
és széthordják,
mint morzsát a hangyák.
Ki nem adja magát,
s magányba menekül,
az ízetlen s fénytelen napokon
már átírná százszor a múltját.
Adná már örömmel,
de elkerülük a hangyák.

Horváth István

Olvasóink észrevételeit, tapasztalatait, egy-egy cikkel kapcsolatos gondolatait rovatunkban szívesen leközlöljük – a terjedelmi korlátokat figyelembe véve.

Címünk: ujvaros@fokolare.hu

Új Város

Közéleti kiadvány ISSN 0865-0829

A Fokoláre Mozgalom lapja (www.fokolare.hu)

Kiadja: Új Város Alapítvány 1163 Budapest, Ágoston Péter u. 25. Számlaszám: 11705008-20434836

Felelős kiadó: Tóth Ilona

Szerkesztőségi cím: 1163 Budapest, Kisterenye u. 54.

Telefon: 328-0785. Fax: 403-5400. E-mail: ujvaros@fokolare.hu.

Felelős szerkesztő: Bartus Sándor

Munkatársak: Arany Krisztina, dr. Bakacsi Viktória, Fábiny Zsuzsa, Fábri Andzsej, dr. Ferentzi Éva, id. Frivaldszky János, Himmer László, Hortoványi Emőke, Horváth Viktória, dr. Kiss Imre, Körmendy Klára, Maucha Kristóf, Nyitrai Eleonóra, dr. Óvári László, Rieth Zsuzsanna, Smohai Ferenc, Sudár Balázs, Tóth Judit, Tóth Pál, Varga Krisztina, Vizsolyi László

Nyomdai előkészítés: Roko Art Bt.

Nyomtatás: Kapitális Kft. Debrecen. Felelős vezető: Kapusi József.

TESTVÉRLAPJAINK: Olaszország: **Citta Nuova (CN)**. Amerikai Egyesült Államok: **Living City**. Argentína: **Ciudad nueva**. Ausztrália: **New City**. Belgium: **Nieuwe Stad**. Brazília: **Cidade Nova**. Bulgária: **Nov Svjat**. Cseh Köztársaság: **Nove mesto**. Dánia: **Ny Stad**. Franciaország: **Nouvelle Cité**. Fülöp-szigetek: **New City**. Hollandia: **Nieuwe Stad**. Horvátország: **Novi Svijet**. Japán: **Uno**. Kanada: **Nouvelle Cité**. Kenya: **New City-Nouvelle Cité**. Kína: **San Sing**. Kolumbia: **Ciudad Nueva**. Korea: **Cumul**. Lengyelország: **Nove Miasto**. Libanon: **Cité Nouvelle**. Litvánia: **Naujasis Miestas**. Nagy-Britannia: **New City**. Németország: **Neue Stadt**. Pakisztán: **Hayat**. Portugália: **Cidade nova**. Románia: **Oraş Nou**. Spanyolország: **Ciudad Nueva**. Svédország: **Enad Värld**. Szlovákia: **Nové mesto**. Szlovénia: **Novi svet**. Uruguay: **Ciudad Nueva**. Venezuela: **Ciudad Nueva**.

Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág

Előfizethető a Kiadónál

Éves előfizetési díj 2005-re: **3600 Ft**. Támogatói előfizetés: **6000 Ft**.

Az Élet ígéje

4 Mindenki szolgálatára

Társadalom

6 London talpon marad**8 Egy új világ kezdete**

Fokoláre

8 Számtalan a csoda...

Máriapolik

11 Kórház az őserdőben

Kultúra

14 Andersen, a nagy mesemondó

Fiatalok

16 Afrika-akció karnyújtásnyira (1.)

Óvodától egyetemig

18 Az egyetlen Mester

Családi műhely

20 Szülők szövetségben**21 Ápoltság vagy hiúság?**

Arckép

22 A szegedi dóm karnagya

Megkérdeztük

24 Az öngyilkos terroristák pszichológiája

Tóth Pál

A GYENGE KÖTÉSEK EREJE

Társadalmunkban egyre több az állampolgári kezdeményezés, és talán nem túlzás azt állítani, hogy a sokat emlegetett civil szféra ébredésének vagyunk tanúi. Új köztársasági elnökünk egy civil szervezet indítványára került a legfőbb közjogi méltóság székébe. Az emelt szintű érettségi és az egyetemi felvételik kapcsán szenvedéllyel keresték sérelmeik orvoslását diákok és tanárok egyaránt, és nem csupán egyének, hanem különféle szülői szervezetek is. Az is nyilvánvalóvá vált, hogy az érintettek tisztában vannak azzal, hogy milyen fontos szerepe van a szervezett fellépésnek és a médianyilvánosságban való hangsúlyos megjelenésnek. Kezdünk ráébredni arra, hogy a demokratikus társadalomban nemcsak azok számára nyílik cselekvési lehetőség, akik a közhatalmat gyakorolják, hanem minden polgár számára. Mindazonáltal felfedezésre vár ez a világ, amely számtalan lehetőséget tartogat számunkra.

A társadalomkutatók felfigyeltek arra, hogy a különféle csoportok, szervezetek „egyszerű” tagjainak szerepe is jelentősen felértékelődhet azáltal, hogy ismernek olyan embereket, akik más csoportokhoz tartoznak. Talán ők sem töltenek be jelentős funkciót, de a két társaság között összekötő láncszemet képeznek. A gyenge kötések ereje kiemelt kutatási területté vált. Az egyszerű, hétköznapi ember tehát fontos szerepet tölthet be a társadalomban, azáltal, hogy kapcsolatban áll másokkal, és híreket, információkat továbbít.

A hálózatok kutatói pedig azzal lepnek meg bennünket, hogy bolygónkon minden ember csupán hat lépésnyi távolságra van a többiektől, azaz két tetszőlegesen kiválasztott ember között átlagosan hat ismerősi kapcsolaton keresztül eljuthat bármilyen hír. Ez nem csak azt jelenti, hogy kis világban élünk, és az emberi kapcsolatok hálója igen sűrű, hanem azt is, hogy minden gondolat, eszme elvileg gyorsan terjedhet.

Kézfenékvőnek tűnik a párhuzam az „egyszerű” világi keresztényekkel, akik nem töltenek be semmilyen jelentős funkciót egyházukban, kicsinek és gyengének érzik magukat, és lefoglalja őket a mindennapok számtalan teendője. Bennünket is körülvesz azonban a hétköznapi élet természetes kapcsolatainak a hálója, mindazon rokonaink, ismerőseink, barátaink, akikkel nap mint nap találkozunk. Ezek a kapcsolatok kínálják számunkra, hogy alkalmas pillanatban beszéljünk arról is, hogy az evangélium milyen megoldásokat hoz életünkbe. Miért is ne válhatna a hétköznapi társalgás részévé az, hogy a Gondviselés mivel ajándékozott meg, a szeretet milyen ötleteket sugallt és a hétköznapi konfliktusainkat milyen erőforrás segítségével oldottuk meg? Kétségkívül kell ehhez egy kis bátorság és tapintatos szeretet, meg lelemény is, amely megmutatja, hogy melyik az alkalmas pillanat. De segíthetünk környezetünknek annak felismerésében, hogy az evangélium valóban megoldást hoz az emberi élet minden problémájára.

Ha ezek a „gyenge kötések” hálózatot alkotnak, akkor betölthetik a mai társadalomban is a kovász-szerepét, és a kicsi nem lesz gyenge és jelentéktelen, hanem valódi változásokat készíthet elő társadalmunkban.

MINDENKI SZOLGÁLATÁRA

Chiara Lubich

Az első évszázad ötvenes éveiben Pál Szilás kíséretében Filippi városába érkezett. Ez volt az első európai város, ahol az apostol letelepedett, hogy hirdesse az evangéliumot. A megtérések azonban elégedetlenséget és zavargást szítottak a pogány lakosok között, olyannyira, hogy a városatyák elhatározták, titokban kiutasítják Pált és Szilást. Hogy mégis el tudják ismertetni jogaikat, arra kellett hivatkozniuk, hogy ők római polgárok.

Annak ellenére, hogy a hatóságok és a város polgárai sok nehézséget gördítettek Pál útjába, néhány év elteltével a maroknyi filippi keresztény közösséghez címzett levelében arra szólítja fel a hívőket, hogy becsületesen és következetesen teljesítsék állampolgári kötelességeiket.

Ugyanebben a levélben Pál arra is emlékeztet, hogy a keresztények ugyan a menny polgárai¹, ám ez a tény nem menti fel őket, hogy vállalják társadalmi és politikai felelősségüket. Ellenkezőleg: a keresztényeknek, pontosan, mert Krisztus országának polgárai, erős késztetést kell éreznük, hogy mindenki szolgálatára legyenek, és hozzájáruljanak ahhoz, hogy földi városuk igazságban és szeretetben épüljön.

„Éljetek méltóan Krisztus evangéliumához!”

Pál tehát ezzel az igével azt kéri a filippiektől, hogy igazi keresztény módjára viselkedjenek. Néhányan azt gondolják, hogy az evangélium nem oldja meg az emberi problémákat, és Isten országát csak vallási értelemben hozza el közénk. Ez nem így van.

Jézus hidakat épít, Ő nyit meg új utakat a keresztények által, úgy, hogy tevékenykedik az adott emberben, úgy, hogy az Ő kegyelme él benne. Másik Krisztusként így minden férfi és nő hozzájárulhat ehhez, az emberi tevékenység bármely területén: a tudományban, a művészetben, a politikában...

Ám hogyan lehetünk másik Krisztussá, hogyan tevékenykedhetünk hatékonyan, hogyan befolyásolhatjuk a társadalmat? Úgy, hogy az Ő életstílusa szerint élünk, amit az evangélium tár elénk. Ha ugyanis befogadjuk Igéjét, egyre inkább azonosulunk gondolataival, érzéseivel, tanításával. Az Ige rávilágít arra, hogy mit tegyünk, megmutatja, hogy tehetjük jóvá, ha hibáztunk; visszatérít, ha letévedtünk az egyenes útról.

Igen, ha az evangéliumot éljük, másik Krisztussá válunk. Hozzá hasonlóan életünket adjuk majd másokért,

Horacio Comde

és szeretetben élve hozzájárulunk a testvériség építéséhez. Mivel az evangélium minden igéjét az Isten és a felebarát iránti szeretetben foglalhatjuk össze, ezért ha éljük, akkor szeretni fogunk.

Gyakran beszélünk a szeretetről, ezért fölöslegesnek tűnhet, hogy újra csak hangsúlyozzuk, de nem így van. „Régi emberünk”² ugyanis mindig kész magába zárkózni, saját kis érdekeit dédelgetni, elfelejtkezni azokról, akik elhaladnak mellette, és közömbösnek maradni a közjó vagy a körülötte élők szükségletei iránt.

Szítsuk fel tehát szívünkben a szeretet lángját! Az így megújuló látásmóddal már körül tudunk nézni, hogy észrevegyük, milyen lépésre van szükség társadalmunk előre haladásához. A szeretet meg fogja mutatni az utat, amire ráléphetünk; bátorságot és erőt önt majd belénk, hogy tevékenyen végig is járjuk.

**„Éljetek méltóan
Krisztus
evangéliumához!”
(Fil 1,27)**

Így tett Ulisse Cagliioni is, egy barátunk. Algériában élt keresztények és muzulmánok között, egyszerűen és konkrétan tanuskodva az evangéliumi szeretetről mindenki előtt.

Nem magának élt; nála mindig a testvérek voltak az elsők. Nem sajnálva idejét, személyesen szeretett mindenkit. A függetlenség kivívását követő évtizedek szenvedései és bizonytalanságai között osztozott örömeikben, eredményeikben, reményeikben,

de fáradásaikban is. A kilencvenes években ugyanis országszerte elkezdődtek a rettegést kiváltó zavargások, senkit sem kímélve a jórészt muzulmán lakosságból. Ezek a csupa külföldiből álló kis keresztény közösséget is érintették. Ulisse, más keresztényekkel együtt úgy határozott, hogy nem tér vissza szülőföldjére, Olaszországba.

Egy újságnak adott interjúban így nyilatkozott: „Sok éven át Algériában éltem, amikor minden rendben ment. Most kényes és kockázatos a helyzet, de nem akarok elmenni: nem lenne méltó az evangéliumhoz.”

Amikor két évvel ezelőtt, szeptember elsején, betegsége következtében átment a Mennysországba, a környezetében élő muzulmánok így beszéltek róla: „Olyan szeretet volt közöttünk, hogy minden eseményt együtt éltünk meg. Híd volt ő, kapocs a kereszténység és az iszlám között. Ebben az országban, ahol az összeférhetetlenség felerősödött, megtanultuk egymást meghallgatni előítéletek és bármiféle ítékezés nélkül. Ulisse arra tanított, hogy tegyünk mindent szeretetből, hogy legyünk mi a szeretet.”

¹ vö. Fil 3,20

² Róm 6,6

A MATEK ÉS A LELKI ÉLET

Egy átlagos hétköznapon szokatlan vendég érkezett hozzánk, egy nehézsorsú fiatalember: Péter. Kiderült, hogy nagyon rászorulna egy kis segítségre matekból. Mindenféle gondolkodás vagy mérlegelés nélkül felajánlottam segítségemet. Mivel négy éven keresztül heti nyolc matekórám volt, érettségi színvonalon magabiztosan mozgok matekból. Nem tudtam, mire vállalkozok, de akkor, abban a pillanatban tényleg nem gondolkodtam, *Valaki más hozta meg bennem a döntést, amit csak hagyni kellett.* Péter célja az volt, hogy eljusson az érettségiig, és hogy ott sikeres vizsgát tegyen.

Gyorsan kiderült, hogy rendkívül nagy a lemaradása, általános iskolás szintű műveletekkel nem volt tisztában. Nem tudom miért, de egyáltalán nem lepődtem meg, és még kevésbé szörnyülködtem, vagy estem kétségbe. Igazi kalandnak ígérkezett a dolog, és kaptam valahonnan akkora erőt és lendületet a folytatáshoz, hogy a következő matekórát én talán még jobban vártam, mint újdonsült barátom. Egy teljesen új világra nyertem rálátást Péter által. Eddig csak hallomásból tudtam néhez családi hátterű és sorsú emberekről. De akkor ott volt mellettem ő, akinek érezhetően nagy szüksége volt rám. Ezt nem is titkolta, végig őszinték voltunk egymáshoz. Péter bizalmával és nyíltságával egy olyan minőségű kapcsolat épült közöttünk, amilyenről nem is hittem volna, hogy létezhet. Ráébredtem, hogy aktuális szociális és képességbeli különbségeink ellenére mennyire ugyanolyanok vagy inkább: testvérek vagyunk. Egyértelmű számomra, hogy nemcsak neki volt szüksége rám, de nekem is órá. Egészen konkrétan szembesültem általa saját

gyengeségeimmel, amiket amúgy sosem értem volna tetten, vagy nem mertem volna bevallani magamnak. Sokszor pontos párhuzamot éreztem aközött, ahogy Péter vergődik a matekkal, azzal, ahogy én élem, vagy próbálok alakítani lelki életemet. Előfordul, hogy amint megért vagy megtesz egy apró lépést egy feladat megoldásában, azt a rész megoldást próbálja ráerőltetni a feladat többi részének kibogozásához, akkor is, ha a következő lépés még egyszerűbb lenne. A teljes összezavarodás biztos bejósolója, ha a feladatmegoldó nem hallgat ilyenkor a külső segítőre, hanem bízva saját fejében, kezd el gondolkodni, tervezni. Hány és hány ilyen eset volt az én életemben: ami egyszer jól bejött, tényleg a helyén volt, receptként használva a későbbi problémáimra vagy részfeladataimra, egyáltalán nem működött! Például, amikor az egyik kosárcsapat előtt megettem két tábla csokit, és nagyon jól ment a játék, azt hittem, hogy ezentúl nem lesz gondom a meccseken, ha befalok előttük két tábla csokoládét. A csalódás hamar utolért. Olyan is előfordult, hogy egy feladat megoldása közben vagy megértvén egy lépést, Péter kényelmesen hátradőlt és elégedetten nyugtázta, hogy „ennyi az egész” matek. Ekkor nem egy lassanként kibontakozó összezavarodottság fog következni, mint az első esetben, hanem egy sokkal hirtelenebb, intenzívebb csalódás. Mert valóban elértünk valamit, hisz rájöttünk egy rész megoldásra, felléptünk egy lépcsőfokra. Ám nagy veszélyt jelent, ha azt hisszük, ennyi volt, megérkeztünk. És úgy érezzük, hogy akár egy új lépcsősort is simán megmásznánk. Péter tehát magabiztosan

kérte a következő feladatot: ekkor muszáj volt mondanom neki, hogy ennek még nincs vége, vagy csak épp most kezdtük! Olykor nagyon rosszulesik, ha azt hisszük, hogy elértük a nagy célt, kész a feladat, közben pedig még sok van hátra... Ilyen például, amikor egy jó hittanórán megértek valami mély dolgot a hitünkkel, a kereszténységgel kapcsolatban, és vidáman úgy gondolom, hogy már átlátom és értem a fontos kérdéseket, vagyis már nem kell több mindenre rájönnöm, nem kell már keresnem, fejlődöm. Ekkor muszáj, hogy Isten engem továbblendítsen az utamon, különben megállnék. Ez a továbblendítés pedig tud nagy csalódás, nagyon fájdalmas is lenni.

Így tehát Péter által értem meg jobban azt a sokat hallott gondolatot, hogy mit is jelent mindig továbblépni, és hagyni, hogy Isten fogja a kezünket, és segítsen a valódi megoldás felé.

Smohai Máté

Illusztráció: Sámson László

LONDON TALPON MARAD

Társlapunk, a New City londoni főszerkesztőjétől, Frank Johnstontól érkezett tudósítás a 7/7-es bombatámadás következményeiről közvetlenül az eseményeket követően.

ELKERÜLHETETLENNEK ÍTÉLTE az al-Kaida London elleni, előbb vagy utóbb bekövetkező támadását 2004 márciusában Johann Stevens, a londoni metrórendőrség parancsnoka, röviddel nyugdíjba menetele előtt. Kijelentésével akkoriban heves sajtótámadás célpontjává vált. Sajnos, július 7-én szavai prófétainak bizonyultak. A londoniak előző napi örömnépe, hogy megkapták a 2012-es olimpia megrendezési jogát, egycsapásra gyászba fordult.

London „hozzászokott” a bombatámadásokhoz az IRA által elkövetett merényletek hatására. Most azonban egészen másról volt szó: ismeretlenek négy helyen egyszerre és minden előzetes figyelmeztetés nélkül robbantottak. A politikusok, Tony Blairrel az élen a megszokott nyilatkozatokkal válaszolták: „Nem hagyjuk magunkat megfélemlíteni, nem hagyjuk, hogy a terroristák megfosszanak bennünket a szabadságunktól...”

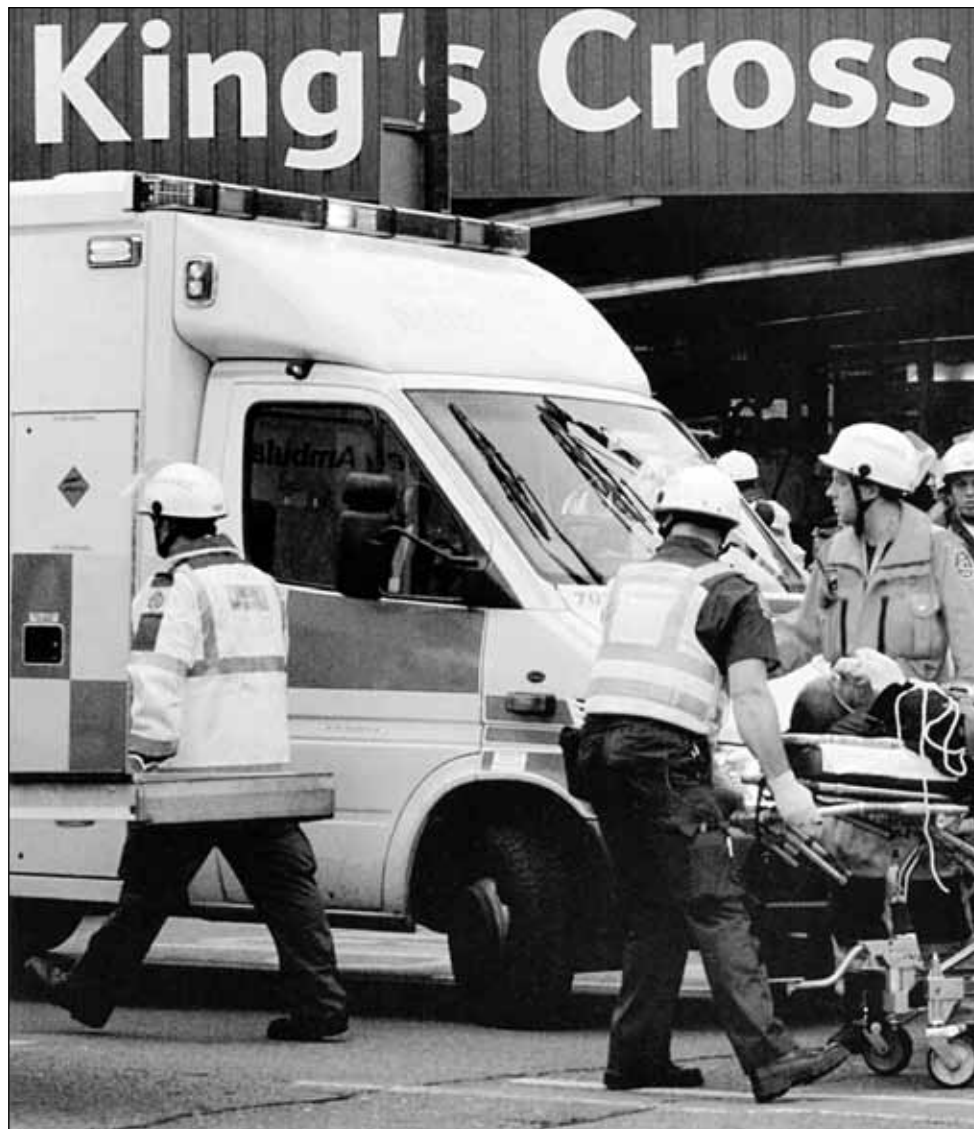
Sokat beszéltek a terrorcselekményt követően „háborús pszichózisról”, arról a lélektani állapotról, ami a londoniakat a II. világháború német bombatámadásai alatt jellemezte. Most azonban lényeges a különbség, mert a háború alatt tudni lehetett ki az ellenség, és fel lehetett

vele venni a harcot, a jelenlegi ellenség azonban ismeretlen, és a rejtekből támad. A lakosság fokozottan kiszolgáltatottnak érzi magát ezért.

A kormány egy sor biztonsági és védelmi intézkedést fogatosított, de végül be kellett ismernie, hogy egy szabad államban, ha a terroris-

ták elég elszántak, jól szervezettek és felkészültek – mint ahogy ez ebben az esetben történt – gyakorlatilag lehetetlenség megfékezni őket.

Tony Blair, a canterbury Rowan Williams érsekkel és más vallási vezetőikkel nyomban szolidaritásra buzdított, de azt hangsúlyozták el-

2005. július 7 (7/7).
Mentők és sérültek.
Mi a válaszuk:
a párbeszéd vagy a bosszú?

sősorban, hogy nem szabad összekeverni az úgynevezett „muzulmán terroristákat” a gyakorló muzulmánokkal. Nem lehet bűnbakká tenni az Egyesült Királyság területén élő, ma már kétféle muzulmán. Inayat Bunglawala, a Brit Muzulmán Zsinat szóvivője felhívással fordult a hívekhez, hogy imádkozzanak az áldozatokért. Ahmed Sheikh, a Brit Muzulmán Szövetség elnöke kifejezte amiatti aggodalmát, hogy esetleg megtorlási akciókat indítanak a muzulmán közösségek, különösen pedig a fátyolt viselő asszonyok ellen. A Muzulmán Zsinat részéről egyértelmű szavakkal ítélte el a támadást Iqbal Sacraine: „Mélységesen lesújt bennünket az, ami történt. Szeretnénk ezúton is kifejezni legmélyebb

együttérzésünket az áldozatok családtagjainak. Ezek a terroristák alattomos bűnözők, akik meg akarják osztani a nemzetet, és demoralizálni akarnak minket. Egynek kell lennünk!”

A londoni Royal Kórház bejárata előtt összegyűlteket együtt buzdította a terrorizmus elleni egységes fellépésre Stepney püspöke, Stephen Oliver és dr. Mohammed Abdul Bari, a Kelet-londoni Mecset elöljárója. Dr. Bari elmondta: „Évek óta együttműködünk az East End közösségeivel, és együtt fogunk működni a jövőben is.” Oliver püspök pedig: „Amikor ilyen dolgok történnek, eleinte félnek az emberek, aztán úrrá lesz rajtuk a harag. Mi hátróztatottan eltökéltük magunkat, bármi is történik, fenntartjuk az egységet a híveink között.”

Sajnos hallható a muzulmánok elleni bosszú hangja is, azoké, akik „vissza” akarják küldeni az emigránsokat és a menekülteket, összességében mégis az egység és szolidaritás a jellemző. Ma már az Egyesült Királyság muzulmánjainak többsége itt született és nőtt fel, és a történetek ugyanazt a megdöbbentést váltották ki belőlük, mint az angolszász lakoságból. Az ő reakciójukat fejezi ki Ifzal Khan: „Muzulmán vagyok, aki Angliában születtem és itt is nőttem fel. Elszörnyedve láttam a borzalmas képeket a tragédiáról. Imádkozom

azokért, akik szeretteiket gyászolják vagy megsebesültek. Bórszíntől, népcsoporttól, vallástól függetlenül mind egynek kell lennünk, és együtt kell cselekednünk, hogy megmutassuk, nem tudnak legyőzni minket!” Egy pakisztáni orvos, Sohail Muzammil kijelentette: „Három évet sebészként dolgoztam Nagy-Britanniában. A robbanásokról hallva, szinte fizikai fájdalmat éreztem. Muzulmánként és pakisztániként maradéktalanul elítélem ezt a barbár cselekedetet. A gyilkosság semmivel sem igazolható. Vessük ki ezeket a gyűlöletkeltőket, és metsszük ki őket, mint egy rákos daganatot!”

A rendőrség munkája időközben meghozta eredményét. A fokozott erőfeszítéseknek és a bűnüldöző szervek nemzetközi együttműködésének köszönhetően sorozatos letartóztatások történtek a robbantásokkal kapcsolatban. Az eredmények mégsem tesznek senkit elbizakodottá, hiszen köztudott, mekkora potenciális tartaléka van a terrorizmusnak szerte a világban és Európában.

A terrorizmus elleni harcon kívül, bármiféle kompromisszum nélkül, sokakban felmerül a kérdés, vajon nem létezik-e más út a terrorizmus leküzdésére? Vannak, akik úgy vélik, célszerű lenne végre erőfeszítéseket tenni a nemzetközi terrorizmus valódi okainak feltárására. Az IRA terroristái nem azért mondtak le az erőszakról, mert fegyverrel térde kényszerítették őket, hanem azért, mert a brit kormány elismerte, hogy voltak igazságtalanságok és biztosította az észak-ír kormányban az IRA politikai szárnyának a jelenlétét. Ez az út a földünk más országaiban is járható lehetne, mindenhol, ahol krónikus az igazságtalanság. Ha a vezető politikai hatalmak, az ENSZ és az EU összefognának a vallási közösségekkel ezeknek az igazságtalanságoknak a közös felszámolására, a terroristáknak nem lenne többé indítékuk: megszűnne a támogatottságuk, és nem lenne honnan toborozniuk az utánpótlást.

Frank Johnson – Vizsolyi László

EGY ÚJ VILÁG KEZDETE

A Londonban és Sharm El Sheikben történtek után föl kell tennünk a kérdést: Milyen jövő vár a kulturális, nemzetiségi és vallási szempontból sokszínű társadalmakra? Részleteket közlünk Chiara Lubich londoni beszédéből, mely 2004. június 19-én hangzott el a Westminster Central Hallban.

Nem a civilizációk közötti összecsapásnak a kezdete, hanem egy új világé

Bizonyos értelemben a maihoz hasonló helyzetben volt Szent Ágoston is, az egyház egyik nagy szentje és tanítója, a barbár népek szorításában végnapjait élő Római Birodalomban. A kegyelem segítségével és különleges éleslátásával képes volt a keresztényeket rávezetni arra a felismerésre, hogy nem a világ végét, hanem egy új világ kezdetét jelenti az akkori civilizáció szemük láttára végbemenő felbomlása.

Az ő látásmódja a hitből fakadt, és abból a meggyőződésből, hogy Isten jelen van a történelemben. Isten szeretete ugyanis képes arra, hogy mindent a jó érdekében használjon fel, ahogy azt maga Szent Pál is mondja: „Az Istent szeretőknek minden javukra válik” (Róm 8,28). Azt gondolom, hogy nekünk ugyanebből a hitből kell erőt meríteni és útmutatást keresni a jelen helyzetben.

A javak jobb elosztására van szükség

A szegények és gazdagok közti hatalmas különbség problémáját csak a testvériség stratégiája orvosolhatja. Az igazi, a valóságban megtapasztalható testvériség pedig a szeretet gyümölcse, ami párbeszédre, kapcsolatra képes. Ez a szeretet nem zárkózik be büszkén saját igazának a fellegvárába, hanem nyitni tud a többiekre, hogy együttműködjön minden jóakarató emberrel a világ egységéért és a békéért. Igen, a békéért!

De lehetnek-e a vallások egymás partnerei a béke építésében? Mindannyian tudjuk, hogy ez ma létfenntartó és rendkívül aktuális kérdés... A vallások hívői és felelős vezetői soha nem érezték még ennyire szükségét annak, hogy együtt dolgozzanak az emberiség közös javáért.

2001. szeptember 11-én az emberiség aggodva és szorongva szembesült a terrorizmus óriási fenyegetésével. Tudjuk, hogy a terrorizmusnak számos oka van, de az egyik legmélyebb kiváltó oka az elviselhetetlen szenvedés, amely arra vezethető vissza, hogy a világon az emberek egy ötöde gaz-

dag és négy ötöde nagyon szegény. Már hosszú idő óta ez táplálja az emberekben az elégedetlenséget, a bosszúvágyat és az erőszakot. Nagyobb egyenlőségre, több szolidaritásra, mindenekelőtt pedig a javak jobb elosztására volna szükség.

Ugyanakkor tudjuk jól, hogy a javak nem mozdulnak meg maguktól, nem indulnak el egyedül: előbb a szívekre kell hatni, a szívek közösségére van szükség!

A vallások meghatározó szerepe

Még a nemzetközi kapcsolatokban is új fordulatot hozhat a testvériség stratégiája, és mi másból táplálkozhat ez a stratégia, ha nem a nagy vallási hagyományokból?

A hatalmas lelki és erkölcsi erőforrások, melyek a vallásos érzületből fakadnak és az emberi kapcsolatokra irányulnak: a felsőbb lelki motíváció, az igazságosság utáni vágy, a leginkább rászoruló megsegítése, testet ölthetnek olyan megmozdulásokban, amelyek pozitív hatással lehetnek a nemzetközi világrendre is, ha figyelembe vesszük a hívők millióinak politikai súlyát is a világon.

A nemzetek közötti szolidaritásért a civil szervezetek már sokat tesznek. Ám az hiányzik még, hogy az államok hozzanak olyan politikai és gazdasági döntéseket, amelyek a népek és nemzetek között előmozdítják az igazságosság megvalósítására irányuló testvéri közösség épülését.

Mert a halál és gyűlölet stratégiájával szemben az egyetlen alternatíva: építeni a békét az igazságosságban. Testvériség nélkül azonban nincs béke. Csak az egyének és a népek közötti testvériség képes biztosítani a békés együttélést.

Tehát a pusztítások ellenére, a terrorizmus romjai mögül is felragyoghat a nagy és ősi igazság – amely oly fontos nekünk –, vagyis hogy itt a földön mindannyian egyetlen nagy család vagyunk. A testvériség alapjában véve Jézus gondolata. Ajándékol hozta magával ezt az igazságot az emberiségnek, hiszen halála előtt Ő így imádkozott: „Atyám, hogy mindannyian egy legyenek” (vö. Jn 17,21).

Chiara Lubich

ÚTON AZ EGYETEMES TESTVÉRISÉG FELÉ: ez volt a vezérfonal, és minden – a témák, a beszámolók, a különböző tömegmozgalmak bemutatkozása, a szünetek, a gyerekeprogramok, a tapasztalatok, a csoportbeszélgetések – erről szóltak. Az összességében több mint 700 résztvevő közül a legtöbben évek óta járnak *Máriapolira*, mégis általánosnak mondható az a benyomás, hogy volt újdonság, többek között a fiatalok frissessége, radikalitása a szeretetben, a tapasztalatok őszintesége, amikor nemcsak a fényről, a sikerekről esett szó, hanem közös vagy gyerekeproblémákról, kihívásokról.

A makói iskolaigazgató nővér pedig, aki arra a kérdésre, hogy tudna-e helyet adni a Máriapoli számára, úgy érezte, hogy „nincs boruk”, de aztán így fogalmazott: „Felajánlhatnánk a mi »vizünket«, a mi falainkat, hogy a köztünk élő Jézus átváltoztathassa borrá.”

Valaki ezt mondta: „Eddig, ha meghallottam ezt a szót: »testvériség«, mindig egy ösztönös visszautasítást éreztem magamban, mert a múlt emlékei tértek vissza bennem, amit ez a szó jelentett. Chiara beszédét hallgatva úgy éreztem, hogy most fölfedezem a szó igazi ízét, természetfölötti jelentését; azt, ha a

Játék Makón:

Utazás a világatlaszon:
Oroszország, Olaszország,
Szaúd-Arábia, Brazília...

Magyarország: „Legyünk készek egy új verszerződésre!” – sugallta a hét vezér

SZÁMTALAN A CSODA...

...amit művelt az Úr a július elején Makón és Pilszcsabán megrendezett Máriapolin. Egyetemisták és gazdálkodók, családosok és egyedülállók, papok és szerzetesek, gyerekek, fiatalok és idősek az ország számos pontjáról egy közös céllal jöttek, hogy négy napon át együtt éljék meg konkrétan a testvériség sokszínű arcát.

Hortoványi Emőke és Tóth Judit

testvériségre Isten szemével tekintünk, akkor mindannyian az Ő gyermekei vagyunk. Ezt szeretném megélni otthon és a munkahelyemen is.”

A testvériség megtapasztalásának egyik gyönyörű momentuma volt a fiatalok által megrendezett *Afrika-est* és a Máriapoli egész ideje alatt nyitva tartó, szintén a fiatalok által működtetett *Africafé*, amelynek teljes bevétele a Fokoláre Mozgalom által már korábban elindított Afrika-terv céljainak megvalósulására juttatták el.

A kislányok is lelkesen dolgoztak a szegényekért. A szép lélegkört mutatja, hogy azok a gyermekek, aki eddig nem tudtak feloldódni társaik közösségében, most önfeledten játszottak és nem hiányzott az „anyu”. A 12-13 éves fiúk egyik este mesét dramatizáltak a kicsiknek, ebbe bevonták a 6 év körüli kislányokat is.

A gyerekek életében egy másik pillanat is emlékezetes maradt, amikor a töméntelen összefogdosott békát

mégiscsak szabadon engedték, egy hét éves kisfiú biztatására.

A számtalan csodát a résztvevők maguk fogalmazták meg, amelyek mindennél jobban alátámasztják, hogy az egyetemes testvériség útján számtalan lépés történt:

„Sok-sok évvel ezelőtt, kislánként vettem részt egy Máriapolin. Most azért jöttem ide, hogy meglátogassam édesanyámat, és vele töltsék egy napot. Nagyon megérintett, amit itt tapasztaltam: számomra ez a Máriapoli

az újrakezdést jelentette. Szeretném, ha a vőlegényem, aki nem hívó, kapcsolatba kerülhetne veletek.”

„Nagyon megfogott az, amit hallottunk, hogy a köztünk lévő Jézussal élhetünk. A dobókockában milyen megérintett az, hogy mindenél fontosabb megélni a testvéri szeretetet. Rájöttem, rendünk számára is rejlik itt egy üzenet: a többi nővérrel való kapcsolatomban ne az aktivitásban, a betegápolás körüli teendőknél merüljön ki, hanem a kölcsönös szeretet legyen az első helyen, hogy Jézus jelen lehessen közöttünk.”

„Fontos megérteni a sorrendiséget az életünkben: ha nem Isten van az első helyen, akkor abból mindig konfliktus támad.”

„A Máriapoli az évek során gyakorlati feladathalmazzá kezdett válni számomra, de most leállítottam magam, és felfedeztem sok emberben sok mindent, akik mellett

*A Máriapoli
újdonsült
keresztény
lakója*

egyébként elmentem volna; ennek nagyon örülök.”

„Ez az, amit át szeretnék adni nektek: együtt olyat tudtok, amit a világ nem...” – fogalmazott egy idősebb résztvevő.

Egy nagycsaládból jött fiatal lány elsírta magát attól a felfedezéstől, hogy neki itt „mindenki mama, papa, nagymama, nagypapa, báty, nővér, testvér lett.”

Egy családanya *Foco* szavain indult meg, mert eddig ő is „pallos és nem palást volt”. Majd kicsit elszoruló torokkal kért bocsánatot a fiatal édesapa, amiért eddig nem ő szeretett elsőként...

Az „összetett mennyországról” beszélt az egyik atya, amit megél egy emberben, ahogy onnan „kilép és belép”, új és újabb ajándékokért. „Mindegyikőtököt Istenbe akarom vinni – mondta –, kérni rátok a Szentlelket, az isteni leszállást.”

És mit vittünk magunkkal?

Valaki a fokolarinik bemutatkozásának a hatása alatt újra igent mondott önkéntes hivatására, majd így folytatta: „A terrorizmusra a mi válaszunk csak a szeretet lehet – tudják ezt a fiatalok és már mi is, mindnyájan.”

„Többször megkérdeztem magamtól, hol van az én otthonom. És most már tudom, itt megtapasztaltam: az otthonom nem egy épület, és nem néhány ember élete vagy közössége. Hanem az otthonom az, ahol mindig jelen van Jézus.”

„Nyitva tarthattam a szemem, nem kellett becsukni, hogy a mennyországot lássam.” – foglalta össze valaki ezt a néhány napot, és ebben akar megmaradni, újra kezdeni a hétköznapi forgatagában.

Lehetne sorolni az elhatározásokat, a döntéseket, a megújulásokat, mert szinte biztos, hogy senki sem úgy ment haza a Máriapoliról, ahogy érkezett, de igazából életünk tettei viszik majd tovább ennek a négy napnak a történetét. ■

KÓRHÁZ AZ ŐSERDŐBEN

Sorozatunkban megismerkedhettünk már idén februártól az olaszországi Loppiano városkával, majd a németországi Ottmaringgal s a belga Rotselaarral. Most egy másik kontinensre hívjuk meg olvasóinkat: Afrikába, a kameruni Fontem városkába. Történetünk kezdete a hatvanas évekig nyúlik vissza.

Ferenczy Zoltán

PONTOSAN NEGYVEN ÉVVEL EZELŐTT, 1965 szeptemberében pillantották meg először a fokolarinik az őserdőnek ezt, a később Fontemnek nevezett részét. Ami itt történt azóta, azt sokan csak így jellemzik: „Csoda az őserdőben”. Olyan gazdag, és mélyreható történet ez, hogy egyetlen cikk keretei között nem lehet teljes képet adni róla. Inkább csak félroppentünk néhány szikrát.

A trópusi égöv alatt az éjszakák mélyebben sötétek, mint mifelénk. A csillagok és a szikrák messzebbre látszanak.

Előzmények

Sok törzs, sok nép él itt. A bangwák 60-70 000 lélekszámú népe – akikről történetünk szól – a nyugati hegyvidéket lakja. Nevük is azt jelen-

ti: „a fönti nép” – fönt a hegyekben, fönt az őserdők szívében. Ott éltek ősi egyszerűségben, elrejtettségben.

Az 1940-es évektől kezdve azonban, mintha átok ült volna rájuk. Az újszülött gyermekek nagy része különféle betegségekben meghalt. Így pusztá létük, fennmaradásuk került veszélybe. Az egész nép buzgón imádkozott saját isteneihez, őseihez, áldozatokat mutatva be, de hiába. Az akkori király *Fon Defang* olyan lépésre szánta el magát, amely egész népe számára érthetetlen, és szinte botrányosnak tetsző volt. Elment a keresztények püspökéhez, megkérte őt, és rajta keresztül a többi keresztényt, hogy imádkozzanak népe megmeneküléséért. Úgy vélte, Isten az ő imájukat minden bizonnyal jobban meghallgatja.

► Az afrikai kontinensen jelenleg három városka található:

Kamerunban:

Maria Mai városka – Fontemben

Kenyában:

Piero városka – Nairobiban

Elefáncsonparton:

Vittoria városka – Manban

Julius Peeters püspök nemcsak hogy imádkozott, hanem 1962 szeptemberében a II. Vatikáni Zsinatra érkezve felkereste *Chiara Lubich*-ot, hogy sürgős és hathatós, konkrét segítséget kérjen a Fokoláre Mozgalomtól.

Chiara igent mondott, és az első háromfős orvoscsapat 1963. február 12-én megérkezett Afrikába.

► **Kishonti Rolland**, magyar fokolarino, alig egy éve él Fontemben.

Nehéz elképzelnünk, pontosabban szerinte nem is tudjuk elképzelni, mit is találnak Afrikában az ide érkezők: „Az Európában ismeretlen mértékű szegénység, ami itt körülvesz, valamint a tény, hogy szinte teljesen el vagyunk zárva a civilizációtól, lassanként egy teljesen új világot kezd feltárni előttem. Ezeknek a végtelenségig kiszolgáltatott és egyszerű embereknek a szemében talán még tisztábban tükröződik vissza, hogy Isten mennyire szereti az embert, s minden tiszta találkozás a felebaráttal, találkozás Vele is egyben.

Egyre inkább az a benyomásom, hogy Isten azért hívott ide, hogy még jobban behatolhassak mindabba, ami az Igazság. Az Igazság ugyanis egyúttal őszinteség is. Az analfabéta ember pedig nem tud más lenni, mint kendőzetlenül őszinte: őszinte a fájdalomban és őszinte az örömben, őszinte a mosolyában, őszinte az adásban és a befogadásban.”

gadtatásért! Azt kívánom, hogy ez a kórház mindig élő példája maradjon a kölcsönös szeretet parancsának.”

„Majdnem holtan érkeztem, és most élően távozom. Testben és lélekben egyaránt.”

Ebben a kórházban az életet örömmel fogadják, a halált pedig békes derűvel élik meg.

Az ápoltak között mindenféle társadalmi rétegből vannak. A gazdagoknak nagyobb a bizalma az itt tapasztaltak miatt, a szegények pedig a megfizethető kezelési költség miatt jönnek. Mind elégedettek, mert úgy érzik, befogadják őket.

A fontemi emberek nagy örömmel és határtalanul készek szeretni:

Egyszer tanárok és orvosok öszszefogtak egy diák gyógyulásáért, így lépést tudott tartani az iskolai anyaggal. Máskor egy töréssel kezelt betegnek sint készítettek fából az itteni asztalosok. Rendkívüli volt, hogy bár a kórháznak nincs vértároló helye, a helyi munkásoktól vagy a falvak lakóitól mindig megkapják azt a vérmennyiséget, ami egy vérátömlesztéshez szükséges.

Nemcsak körzeti, de nemzeti szinten is referenciának számít a kórház tapasztalata az álmokör

A kórház

Fontemben, melyet negyven évvel ezelőtt a kihalás fenyegetett, a gyermekhalandóság ma 2% alatti. Az őserdő szívében takaros városka épült, több mint 600 lakóházzal, iskolával, munkahelyekkel, saját áramfejlesztő központtal és utakkal.

A legfontosabb természetesen a kórház. Rolland orvosként, az itt látottak kapcsán kezdte megsejteni ennek a „csodának” a hátterét. Már az elkészülés évében – 1967-ben 21 000 beteget gyógyítottak. Jelenleg a kórház négy orvosa száztizenegy

ágyon, évi kb. kétezer kórházba felvett beteget kezel, és ezenkívül ambulánsan évi tizenegyzret, ami akkor is hősiesség, ha a szakmai teendők egy részét nagy gyakorlatú szakápolók látják el.

A kórház vendégekönyvében többek között ilyen bejegyzések olvashatók:

„A munkát rendkívüli odaadottsággal, és az emberi személy méltóságának mélyeséges tiszteletben tartásával végzik. Szeretném, ha mindig itt gyógyulhatnék.”

„Végtelen köszönet a kitűnő fo-

► **Kamerun** az Egyenlítőtől jó kétszáz km-rel északra kezdődik. Területe 475 000 km², amiből 78% trópusi esőerdő. (Nagyjából négy Magyarországnyi őserdő). Tizenhatmillián élnek itt, főleg nagy területen elszórt, laza szerkezetű, faluközösségekben.

A törzsi-etnikai alapon létrejött, jól szervezett kis „királyságok” igen jól működtek gazdasági és politikai szempontból már a gyarmatosítás előtt is. Jelenleg is egymás mellett él – részben összefonódva – a civil politikai szerveződés a hagyományos törzsszel. Ez tette lehetővé, hogy a béke, a demokrácia és a fejlődés valamivel magasabb szintjét érjék itt el, mint a környező országokban.

Függetlenségét 1960-ban nyerte el.

Fontem a tengerparttól légvonalban északra kb. 160 km-re helyezkedik el, 600-700 méter magasan a hegyek között, afféle civilizációs szigetként képezve.

► Rövid történeti összefoglaló:

- „A fokolarinik 1966. február 6-án költöznek Fontembe.
- Egy kunyhóban megnyitják az első orvosi rendelőt.
- 1966 júniusában látogat el Chiara először ide, megtörténik a „Mária, Afrika egészsége” kórház alapkövetéle. Ez év szeptemberében kezdődik a „Mária, Afrika bölcsessége” iskola építése is.
- Közben működni kezd az elektromos vízierőmű, Piero Pasolini mérnök fokolarino tervezésében.
- 1967 júliusában a kórház megnyitja kapuit.
- 1972-ben Fontem plébániává válik, és 1974-ben felszentelik a Szent Klára templomot.
- 1989. és 1995. között kiépítenek tizenkét utat, a legfontosabb falvak között.
- 1990-ben elkezdődik a „Fehér Fény Máriaja” nevű Máriapoli Központ építése.
- „Unity road”; 1994-ben átadják az utat, ami Fontemet összeköti Dschanggal.
- 1999-ben megalapítják az új egyházmegyét, hat plébániával.

► **Piero Pasolini**, aki Fontem születése körül sokat segédkezett, nagyon szerette Afrikát, s így beszélt erről a Mozgalomhoz tartozó fiataloknak: „Az Evangéliumot mindezidáig szinte kizárólagosan individuális szinten fogtuk fel, holott a közéletben tudna kirombanni üzenetének a forradalmisága; a csoportok, a népek, a nemzetek közötti kapcsolatban. Afrikában, és elsősorban Fontemben sokat tehetünk e téren. A mi »akciónk« Afrikában a testvéri segítségnyújtásból született, Jézusnak segítettünk azokban a testvérekben, akiknek erre ott szükségük volt. A Bangwa nép és miközöttünk növekvő kapcsolatból kellett megszületnie, az evangélium logikája szerint: együtt keresvén a »százszoros civilizációját«, ami társadalmi forradalmunk alapját képezi. És ez a következőkre alapul: én segítelek téged, mert szegény vagy, és ezzel a tervvel így a világ is igazságosabbá válik: ahol nem lesznek többé szegények, mert Isten országát keresve, mindannyian megkapjuk a százszorosot, mind a barátokban, mind a szülőkből, és a társadalmi szerveződéssel keresztül minden egyébben...”

Majd így folytatta: „Fontemben nincs civilizációs gyarmatosítás, nem programunk, hogy valamit is megtanítsunk nekik. Ezzel szemben, úgy megyünk oda, mint testvérek, mint akik azért mennek, hogy kapjanak... Ki vagyok én, hogy odamelve, mondjak nekik valamit? Ők sokkal jobbak nálam... Én meg fogok halni, te is meg fogsz halni, de szeretnék azok lenni, akik a „százszoros fejlődését” akarjuk létrehozni, és nem a „konzumizmus fejlődését”. A konzumizmus a pokol, a százszoros pedig a mennyország.

tanulmányozásában és kezelésében. A kutatókon kívül egyetemisták is ellátogatnak ide anyagot gyűjteni – nemcsak orvosi diplomához.

A többlet

Az életben maradásnál még valami nagyobb is történt azonban. A bangwa származású *Martin Nkafu* (a filozófia doktora, a Lateráni Egyetem professzora) így emlékszik vissza: „Bennünket, afrikaiakat egyértelműen jellemez a fehérekkel szemben érzett baljós attitűd, a gyarmatosítás miatt. Számunkra természetes és automatikus a bizalmatlanság

azzal szemben, akinek fehér a bőre. Ugyanakkor Fontemben kézzelfoghatóan megtapasztaltuk, hogy különböző népek és kultúrák között is lehetséges a párbeszéd. Sőt, ez olyan valami, amit fejlesztenünk, erősítenünk kell.”

Igen, ez a nép ma él és virul – elmondhatjuk. Lelki, szellemi-kulturális élete óriási fejlődést mutat, ami a régiós és országos szintű vezetés figyelmét is magára vonta.

A kórházon, az iskolán, az asztalosműhelyen, az úthálózaton, az épületeken, építkezéseken túl, a király szerint a legfontosabb a keresz-

ténység fejlődése a fokolarinik érkezésével. „Láttam a családokban, hogy képessé váltak egymást elviselni, szeretni, képessé váltak arra, hogy békében éljenek... A vallásos aspektus segített abban, hogy ne háborúzzunk, abban, hogy az erkölcsi nevelés, az erkölcsi érzék megerősödjön, és ez fontos volt az AIDS legyőzésében is.”

Fontemből kiindulva a Fokoláre Mozgalom fejlődésnek indult Afrika-szerte, sok országba, sok néphez juttatja el Jézus örömhírét: az emberiség hivatását a testvériségben megélt egység. ■

Chianelle Paras – Living City (2)

ANDERSEN, A NAGY MESEMONDÓ

Az egész világ ünnepli Hans Christian Andersen születésének 200. évfordulóját. Gyermekek és felnőttek nemzedékeit ejtette és ejti bűvöletbe meséivel. Magyarországon először Szendrei Júlia adott ki tőle meseválogatást. Ekkor ismerte meg a magyar olvasóközönség A rendíthetetlen ólomkatona, a Borsószem-hercegisasszony, A hókirálynő történeteit.

DÁNIÁNAK ma a harmadik legnagyobb városában, a Fyn-szigeten fekvő Odensében kétszáz évvel ezelőtt még elevenen élt a középkor léghőre. A szűk sikátorok lakói megőrizték a régmúlt idők népszokásait, szellemekről szóló meséit. Itt született kétszáz éve egy szegény suszter és egy mosónő fiaként Hans Christian Andersen. Bármennyire szegények voltak, az Andersen család mégis nagy boldogságban élt egyszobás házacskájában. Az édesanya nagy gondossággal ápolta a szerény otthont, és hálát adott azért a kevésért, amijük volt. Az édesapa az Ezeregyéjszaka történeteit, meg Schakespeare meséit olvasta a kis Hansnak. Marionett bábkából házi színházat fabrikált, szabadidejében pedig hosszú erdei sétákra ment fiával. Hans, rendkívül törekeny és érzékeny természetet örökölt édesapjától, akit jobban vonzottak az ábrándok, mint a gyakorlati élet. Írástudatlan édesanyjától pedig, aki rendkívül egyszerű de igen jószágos asszony volt, a zavarba ejtő nyúlánk természet, egy jókora optimizmust és személyiségének legjellemzőbb vonását, lelki jóságát kapta.

Apja Napóleon lelkes híveként beállt katonának. A nagyanya, abban a biztos tudatban, hogy unokája árvaságra fog jutni, az akkor nyolcéves, éppen súlyosan beteg fiú füle hallatára így sóhajtott fel: a legjobb lenne neked, ha meghalnál, de legyen meg az Isten akarata! Hans

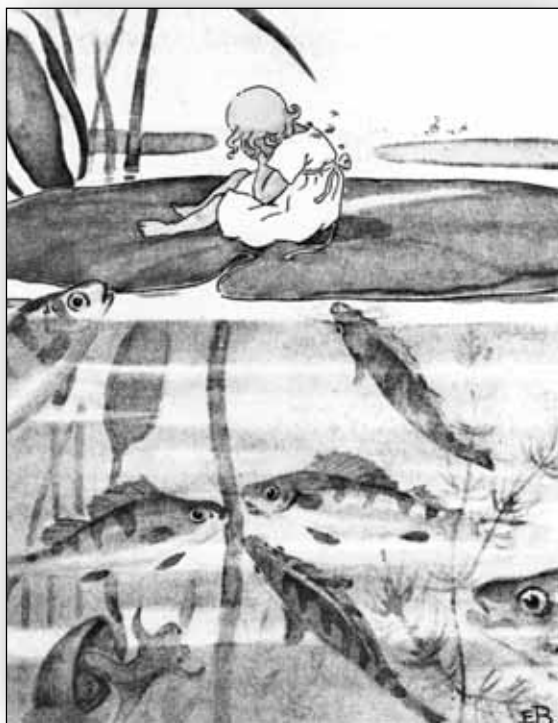
szívből megbocsátott ezért a nem túl szerencsés megjegyzésért, és később nagy könnyedséggel ecsetelte a fenti családi jelenetet. Az egyszerű asszony nagy szeretettel ápolta őt, és minden héten friss virágot hozott neki. Talán ebből a kapcsolatból fakad meséiben az idős asszonyok iránti kitüntetett tisztelet. A boszorkányokkal viszont egyáltalán nem ilyen finoman bánik, meglepő gyorsasággal intézik el őket meséiben. Az édesapa szegényen és megromlott egészséggel tért haza a háborúból, és röviddel később meg is halt.

Édesanyja egyre gyakrabban keverte az alkoholban a vigasztalást. Hans azonban mindig elnéző ma-

radt vele szemben, hogy is haragudhatott volna az asszonyra, aki egész nap a hidegben dolgozott, és a jeges vízben mosott, este pedig egy kis meleg után vágyva felhörpintett néhány pohárka brandyt?

Tizennégy éves korában Hans elhagyta a szülői házat, és Koppenhágában próbált szerencsét. Teljesen magára volt utalva, egyedül csak Isten segítségére számíthatott. A városban színészettel, tánccal, énekléssel, szín-

műírással kísérletezett. Határtalan optimizmusának köszönhető, hogy sorozatos kudarcai nem bírták megadásra kényszeríteni. Hans esetlen mozgású, langaléta, félszeg, csúnya és naivul őszinte fiatalember volt, apjához hasonlóan igen távol a gyakorlatias élettől. Azonban őszinte és mély baráti kapcsolatokat tudott teremteni, és segítőkészséget ébreszteni ismerőseiben. Kivételes képessége volt a meséléshez. Kicsiny közönsége mindig elragadtatva hallgatta költeményeit, szülővárosa történeteit, színműveit. Barátai segítették tanulmányaiban és a diploma megszerzésében. Később ezek írásából tartotta el magát. Harmincéves koráig írásai nem sok visszhangra találtak. Valójában maga sem tartotta sokra őket. Akkor azonban

Előző oldalon:
A Hüvelyk Panna
illusztrációja egy 1908-as
stockholmi kiadásban.

Jobbra:
Hans Christian
Andersen
odensei szülőháza
napjainkban.

néhány meséje hallatlan közönségsikert aratott váratlanul, és Andersen egyszerre, akarata ellenére, ünnepelt meseíróvá vált.

Életsorsa – melynek életrajzi elemei rendre visszatérnek meséiben – maga is mesévé vált: a csúnya, szegény és esetlen suszter fia, hirtelen nagy tiszteletnek örvendett, maga a király, a királynő és korának ismert irodalmárai is kitüntető elismeréssel fogadták. Kitüntetésekkel és elismeréssel elhalmozva rendkívül boldog volt, mint a hattyúvá vált rút kiskacsa, de nem vált gögössé, mert egy jó szívű ember soha nem válik gögössé.

A siker azonban nem hozta meg neki azt, amire szíve mélyén leginkább vágyott, nem sikerült kielégítenie szeretet utáni olthatatlan szomját, és megtalálnia párját. Élete végéig agglégény maradt. Próbálkozásai rendre kudarcba fulladtak, akiket szeretett, mind férjhez mentek más-hoz. A viszonzatlan szerelem kudarcára egész életét megkeserítette. Tisz-

telték, híres és gazdag ember lett, egy életre mégis magányos maradt.

Végtelen optimizmusa azonban megakadályozta, hogy búskomorra váljon. Hans buzgó és meggyőződéses keresztény volt. Kiegyensúlyozottságának titka a szerető Istenbe vetett őszinte hite volt. Amint egyik meséjének idős szereplője, ő is gyermeki lélekkel vallotta: minél öregebb az ember, annál inkább megérti, hogy a mi Urunk jóban és rosszban mellettünk van! Az élet a legszebb mese, amit csak Ő tud adni, és az tartani fog örökké. Jó élni! Ebben a két szóban lehetne összefoglalni Andersen ars poeticáját.

Meggyőződése volt, hogy a jó mindig győz a rossz fölött, és hogy a jóért mindent kockára kell tenni. Azt is vallotta, hogy a rossz gyakran meddő és nevetséges. Elég csak „A király új ruhája” című meséjére gondolni.

Szilárdan hitte: a halállal nincs vége az életnek, mert a mennyországban fog teljes ragyogásában, igazán kiteljesedni, és hogy a természetet az isteni szeretet élteti. Rendíthetetlenül bízott a szerető Istenben, aki mindent a legtökéletesebb módon a javunkra fordít!

156 csodálatos mesét hagyott ránk Andersen, valamennyi mester-

mű, az emberiség kulturális örökségének része. Ma 160 nyelven olvashatók meséi, melyek gyermekek és felnőttek nemzedékeit ejtették bővületbe és nevelték a jóra, és így van ez ma is.

Koppenhágában több köztéri szobor is emléket állít az írónak, közülük a leghíresebb Andersen mesealakja, a kis hableány ülő figurája a kikötőben. Ez ma egyben a város szimbóluma. A róla szóló mese alapján készült musical ez év júliusában egy úszó színpadon került bemutatásra. Az év folyamán Dánia kortárs zeneszerzői összesen tíz ősbemutatóval emlékeznek meg a nagy meseíróról. Hazánkban is számos rendezvénnyel gondolnak Andersenre, köztük van ólomkatona-kiállítás, mese-mondóverseny és szimpóziumok. A Petőfi Irodalmi Múzeum a meséi és azok illusztrációi mellett bemutatja a meseíró magyarországi utazását. Andersen rendkívül sokat utazott. Összesen kilenc évet töltött utazással, és ez idő alatt bejárta Európa számtalan országát. Az 1840–41-es görögországi és törökországi útjáról a Dunán felfelé hajózva tért haza.

Gazdag életműve mellett a legszebb mese, amit ránk hagyott, mégis az élete maga.

Michele Genisio–Vizsolyi László

AFRIKA-AKCIÓ

KARNYÚJTÁSNYIRA (1.)

Sudár Balázs

Kétrészes interjúnk első része Bernáth Máriával, aki másfél hónapot töltött Tanzániában, hogy konkrétan segítse az ottani közösség életét.

HONNAN JÖTT AZ ÖTLET, hogy Tanzániába menj? Mi volt a célod ezzel az utazással?

– A fiatalokkal már évek óta bekapcsolódtunk az „Afrika-akció” világon átívelő kezdeményezésébe, amit Chiara indított el még a '60-as évek végén. A fiatalok kongresszusán is hallottunk olyan felhívásokat, hogy ha valakinek van kedve és hosszú nyári szünete, elmehetne segíteni olyan helyekre, ahol szükség lenne rá, például Afrika és Ázsia egyes országaiba. Emlékszem, hogy akkor megdobbant erre a szívem.

A konkrét ötlet később született. Egyikünk épp akkor ment az amerikai városkába, Luminosába, egy másik lány Loppianóba, mire felsóhajtottam, de tényleg csak poénból: „Én is el akarok utazni valahova!”. Erre valaki ráfelelt: „Oké! Hová? Afrika jó lenne?” Hihetetlen, de egyszer csak Tanzániában találtam magamat. Mielőtt valóban elküldtem a jelentkezést, végiggondoltam, miért is mennék. A kigyóktól az oroszánokig minden eszembe jutott, de azt éreztem, hogy itt a válasz a kongresszusok szívdobbanásaira. Szerettem volna kitágítani a lelkemet a világ méreteire, és azt gondoltam, hogy egy másik kultúrával való találkozás segíthet lebontani a bennem lévő sztereotípiákat: mindazt, amiről azt hiszem, hogy csak egyféleképpen lehetséges (természetesen úgy, ahogy én gondolom).

Az előkészületek során azonban többször megkérdőjeleződött bennem, hogy valóban Isten akarata-e ez az út. De óriási szabadság volt bennem: hova, mikor, és egyáltalán megyek-e vagy sem... Én feldobtam a labdát, és vártam, hogy Isten mit kezd vele. Világossá vált, hogy itt már rég nem Bernáth Mária utazásáról van szó. Az egész közösség mögöttem állt, és éreztem – talán ilyen erősen most először –, hogy egy család része vagyok. Az indulás előtt ez a lelki közösség konkrét formában is megvalósult. Elfogyott a pénzem, de a Gondviselés a közösség szeretetén keresztül pontosan érkezett. Lett ezért pót-

szemüveg is, ajándékok az ottaniaknak, még a gyerekek is közösbe tették féltett játékaikat a tanzániai gyerekeknek. Volt, aki a digitális fényképezőjét adta kölcsön, voltak, akik kiegészítették a hiányos ruhatáramat. Hihetetlen volt megtapasztalni ezt a családi szeretetet, hogy nem vagyok, nem megyek egyedül, és ezt a jelenlétet végig az egész ottlét alatt éreztem.

Bernáth Mária (4)

– Hova kerültél, és mivel foglalkoztál?

– Mikor elindultam, mindent Isten kezébe helyeztem, hiszen a teljes ismeretlen várt. Jézust választottam útitársul és kalauzul, aki talán egyedül képes volt bevezetni az ottani kultúrába, és meg kell mondanom, nem csalódtam Benne.

Az első felismerésem az volt, hogy a világ NAGY! Mondhatnátok, hogy ezt eddig is tudhattam volna, de amikor átszálláskor Dubaiban szembetaláltam magam az arab világgal, majd Dar-es-Salaamban Afrikával, kicsit valóságosabbnak tűnt az egész. Dubaiban a cipőmet is levetették az ellenőrzésnél, sokan a földön aludtak, mindenhol lefátyolozott emberek. Éreztem, itt mások a szabályok, de erősebb volt az, hogy nem számít, mert szeretni jöttem! Mikor leszállt a gépem, kértem a Szűzanyát, hogy szeresse Ő ezt a földet, ezt a népet rajtam keresztül. Ezt a kérést számtalanszor megújítottam, különösen mikor azt éreztem, hogy az itteni világ használati utasítását nekem elfelejtették odaadni!

A másfél hónapnyi program elég színesen alakult. Az érkezésem utáni második nap fejest ugrottam az itteni Máriapoliba, majd egy táborba, később főleg utaztunk a közösség távolabbi tagjaihoz, ezen kívül otthon segítettem.

Tanzániában a Máriapolira csak a közösség egy része tud eljönni a távolságok, a pénz miatt, ezért minden évben máshol tartják. Ott találkoztam egy darabka feltámadott Afrikával. Emberekkel, akik bár sok mindenben mások, mégis ugyanazt a fényt éreztem bennük, közöttünk. Azért a helyzet nem könnyű. A kereszténység gyermekcipőben jár, nincsenek meg a kultúrába beivódott erkölcsi értékek. Ami számunkra egyértelmű, az itt nem az. Ezért az egység karizmája nevel is – sok türelemmel és irgalommal –, de mikor valaki tényleg élni kezdi, felragyog ez az igazi Afrika, ami csodaszép!!!

A magántulajdon tisztelete például sokak számára nem egyértelmű, s ha valakit lopáson kapnak, megeshet, hogy az illető az életével fizet. Egy asszony mesélte, hogy a Máriapolira jövet egy fiú ellopta a mobilját, de ő szeretetből mégsem kiáltott „tolvaj”-t – így az életét mentette meg.

Egy férfi elmesélte, hogyan élte az ígét, mikor a testvérei azzal az ötlettel álltak elő, hogy „szabaduljanak meg” idős apjuktól és osszák fel a földet. Mivel nem akart belemenni, bezárták. Annyira összetörte ez a helyzet, hogy a bal oldalára lebénuult. Ekkor a falu kiközösítette, mert nem akart a helyi boszorkányhoz menni gyógyulásért. De ő tovább élte az ígét, rendbejöttek a dolgok, és szinte teljesen meggyógyult.

A legtöbbit ismételt tapasztalat az, hogy megosztotam, vagy odaadtam a takarómat valakinek, akinek nem volt. Ez mutatja az itteni helyzetet, a szegénységet. A srácoknak nagy élmény volt a mosogatás is, mert itt ez szinte elképzelhetetlen. „Nem vagyok én lány” – gondolta az egyikük, aztán, hogy tegye a részét a Máriapolióért, félútról mégis visszaszaladt a konyhába.

Aztán hallani a háborúkról, Burundiban, Ruandában, Kongóban. Van, ahol az emberek majdnem mindig az asztal alatt élnek, nehogy eltalálja őket egy golyó. Egyik fiatalnak évekkkel ezelőtt megölték a szüleit, ott maradt egyedül 6 évesen pár hónapos kishúgával. A nő, akit megkértek, hogy segítse őket, elrabolta mindenüket, azóta egy pap támogatásából élnek. Miután beszélünk a vagyonközösségről, a kezembe nyomott néhány aprópénzt. „A közösbe” – mondta. A pénz kb. 100 forintot ért, de azt hiszem, neki ez volt mindene.

A gyerekek közt sok az árva, akiknek szinte semmijük nincs. Örültem, hogy velük lehetek. Néha figyelmeztettek, hogy ne ölelgessem őket, mert ki tudja, nincs-e valamilyen betegségük. Ezért időnként belül mintha egy csiki-csuki játékot folytattam volna: figyelni, távol is tartani magamat valamennyire, ugyanakkor teljes szívvel szeretni őket. Nem mindig volt egyszerű, de sokat segítettek a napi ígék, amiket együtt éltünk. Egyik nap azt a részt olvastuk, amikor Jézus vizet kér a samariai asszonytól a kútnál, és amikor a Messiásról van szó, azt mondja neki: „Én vagyok az, aki veled beszél” (vö. Jn 4,26). Néztem ezeket a gyerekeket, és szinte hallottam, amint Jézus felém fordul bennük és így szól hozzám: „Én vagyok az, aki veled beszél.”

(Az interjú második részét az októberi számban közöljük.)

AZ EGYETLEN MESTER

Francesco Châtelnek a személyiségmodellről írt sorozatát, értékes gondolatait tizenegy hónapon át közölte az *Új Város* a Fiatalok rovatban. Ez alkalommal magát a szerzőt kerestük meg.

Bartus Sándor

SZERENCÉSNEK és ugyancsak derülátónak vallja magát *Francesco Châtel*. Már tizennégy éve az egyik gen-iskola felelőse Loppianóban, a toscanai dombok között meghúzódó városkában, ahol eleven, napi kapcsolatot talált a fiatalokkal. A Fokoláre Mozgalomban leginkább elkötelezett fiatalok jönnek ide minden évben, minden kontinensről egy fél éves időszakra vagy akár egy egész esztendőre, hogy ezen a nemzetközi iskolán részt vegyenek.

Mi ennek az optimizmusnak az oka? Erről kérdeztük Francescót, aki az egység karizmájából megélt nevelői tapasztalatait nemrég könyv alakban is megjelentette.

– Igazából nem állt szándékomban könyvet írni, bár nagyon szeretem a könyveket, és szenvedélyes olvasó vagyok. Ha kinyitok egy könyvet, az mindig találkozási lehetőség azzal, aki írta, alkalom arra, hogy új

ötleteket, ösztönzést kapjak. A legszébb könyveket mégis az utóbbi években olvastam: azoknak az életét, akikkel ez idő alatt összehozott a sors. Ezek élettel teli, elkápráztató „könyvek”.

– **Hogyan született meg az „Ajándéknak teremtve”?**

– Korunkban, amikor az értékek elhalványultak vagy eltűntek, s nem találni megfelelő támpontokra, a fiatalokban gyakran a szétszórtság érzését keltik a folyamatos és gyors változások, elveszettnek érzik magukat, vagy értelmetlennek érzik az életet. A statisztikák is alátámasztják ezt.

Bennem, ezzel szemben növekszik az optimizmus, mert ezekben az években megismertem a világ minden tájáról több száz fiatalt, akik sokkal nyíltabbak és áttetszőbbek, mint ahogy az én időmben volt, amikor túlságosan is egy ideológia határozta meg a gondolkodásmó-

dunkat. Ezekben a fiatalokban megvan a párbeszédkészség, előítéletmentesek, érdeklődőek. Jobban befogadják a másikat, akkor is, ha az különbözik tőlük, és az egyetemes testvériségért akarnak élni. Látszik, hogy őszintén keresik az élet értelmét, a hitüket, és hogy készek követni azt, aki életével tanúskodik az igazságról. Elég, ha arra gondolunk, milyen volt a kapcsolatuk *II. János Pállal* vagy olyan karizmatikus vezetőikkel, mint *Chiara Lubich*.

Az is igaz, hogy sok más fiatalban ezek a tulajdonságok nem találhatóak, és könnyen előfordul, hogy kiszalad a száján valakinek az ítélet, amit annak idején mi hallottunk az előző nemzedéktől: „Ezek a mai fiatalok!”

A pedagógiának, ma sokkal inkább, mint valaha, az volna a feladata, hogy nevelői tevékenységét újra a kapcsolatokra összpontosítsa.

A gen fiúk iskolája Keresztelő Szent Jánosról kapta a nevét, ezzel is kiemelve, hogy hivatásuk az „árral szemben” haladni

Sarola Con (2)

Ugyanis, amíg harminc-negyven esztendővel ezelőtt egy korábbi kornak a kulturális hagyományai ellen lázadtak a fiatalok, most szinte elenyésző a nemzedékek közti összeütközés, sok mai szociológiai felmérés szerint – bár élő kapcsolatokat ez önmagában még nem eredményez. Egymás mellett élnek anélkül, hogy érintkeznének. Vagyis, hogy a fiatalok hogyan találhatnak önmagukra, és hogyan válhat ajándékká a rájuk oly jellemző idealizmus, élő lendület, és nagylelkűség: a kulcsot ehhez a nemzedékek közti kapcsolatban találhatjuk meg.

– **Könyvedben megfogalmazol sok „igen”-t, de „nem”-eket is. Hogy néz ki ez egy olyan társadalomban, mely lát-szólag nem kíván szabályokról hallani?**

– Van egy evangéliumi gondolat, amelyből megértettem és egyre világosabb számomra, hogyan kell foglalkoznom fiatal barátaimmal: „Az igazság szabaddá tesz” (vö. Jn 8,32). Senkinek sem vonzóak a tilalomtáblák, főleg nem abban az életkorban, amikor az ember úgy érzi, hogy tele van élettel, lendülettel, energiával. Ha csak tiltást kapnak a fiatalok, akkor méltán érezhetik úgy, hogy nem értették

őket, és nem kapnak megbecsülést. Én megpróbálok az „igazságból” kiindulni, beszélek nekik arról, hogy Istennek csodálatos terve van az emberrel és a világegyetemmel. Ez olyasmi, ami rögtön megragadja őket. Azokat is, akik nem találtak rá a vallásra, hiszen az élet mélyebb kérdéseire kapnak választ. Csak tudni kell beszélni róla.

– **Hogy foglalnád össze röviden a gen-iskolában megélteteket?**

– Ha egy szóba kellene sűrítenem mindent, azt mondanám: „hála”. Hála van bennem ezért a tizennégy évért, ezért a rendkívül gazdag tapasztalatért, amiből sokat tanultam.

Tizenhét évesen már tanítottam, és nagyon érdekelt a nevelés. Már akkor foglalkoztatott a kérdés: mit kell tennem, hogy valósulhat meg, hogy Jézus legyen az egyetlen Mester. Az itteni évek alatt minden eddiginél világosabbá vált, hogy ezt nemcsak az-zal érhetem el, ha úgy próbálok élni, cselekedni, ahogy Ő élne, vagy tenne az én helyemben, hanem leginkább azáltal, hogy élni engedjük Őt magunk között. Mert jól tudjuk: „Ahol ketten vagy hárman...” (vö. Mt 18.). Tehát a nevelők közt, a nevelők és a fiatalok között! Ha valóban sikerül szeretnem azokat a fiatalokat, akikkel egy fedél alatt élek, amikor a szeretet kölcsönössé válik, akkor azt érezzük, hogy van Valaki, aki vezeti az egész iskolát, és a lépteinket is.

Olyan mesterünk van, akire ráhagyatkozhatunk mindig.

– **Önmagunk megvalósítása és a szentté válás mit jelentenek neked?**

– Egy és ugyanaz a valóság. A szent nem angyal, hanem megvalósult ember. Ha megfigyeled II. János Pált, az ő élete a fiataloknak kétségkívül a szentség példaképe volt, sőt mindenkinek. És az emberség példaképe is.

A nagy ajándék, amit gyerekkorom óta Chiara Lubich ideáljától kaptam, és amit tovább kell adnom a következő generációknak: hogy szentté válhatunk mindannyian, így lehetünk megvalósult emberek. A jelen pillanatban elég, ha azzal a szeretettel szeretünk, mely Istentől jön, és amely kölcsönössé akar válni. Isteni és egyben emberi szeretet ez, melyet akkor értünk meg, ha Jézusra tekintünk, aki – mert Istenember – az emberség és az életszentség tökéletes modellje. A lecke nem könnyű, de türelemmel és az „egygyé válás művészetével” mindenkivel, egyenként föl kell fedoznunk, hogyan lehetünk ajándék a másik számára, és hogyan fogadjuk el őt, esetleg, mint tőlünk nagyon különböző ajándékot. Csak a forma változik, maga a tény, hogy ajándéknak lettünk teremtve egymás számára, egyetemes érvényű.

– **Mit jelent számodra az egység? Hogy éled meg a hétköznapiak során?**

– Az egység ideálja már tizenkét-tizenhárom éves koromban annyira megfogott, hogy amikor arról kérdeztek, mi akarok lenni, ha nagy leszek, rendkívüli féltékenységgel ellenére azt válaszoltam: én az egyesült világot fogom építeni. Később találkoztam nehézségekkel, néha kiábrándító volt egy-egy utópikusnak tűnt vállalkozás. Am hogy visszkapjam a hitemet, és ebbe fektessem minden energiámat, ma elég csak egy pillantást vetni a Fokoláre Mozgalom kicsiny népére, ahol már éltek ez a valóságot. Az egység – ezt szeretném kiemelni a könyvemben – nem más, mint Isten terve a teremtés óta mivelünk: az Ő képére teremtve vagyunk sokan és vagyunk egyek. Különbözőek vagyunk és egyek vagyunk. A szeretet titka ez! ■

Svidár Balázs

SZÜLŐK SZÖVETSÉGBEN

Tóth Judit

A gyermek nevelése a fogantatással kezdődik, sőt már a házasságkötéskor, mert a szülők elsősorban magatartásukkal, létükkel nevelnek. A folyamatban a közöttük levő kapcsolat megkülönböztetett helyen szerepel, mint elsődleges magatartásminta, amit a gyermek követ – előbb vagy utóbb.

HÓNAPOK ÓTA úgy mentem haza munkahelyemről, hogy amikor kiszálltam a liftből szinte úgy éreztem, ólomból vannak a lábaim, annyira nehezen léptem át lakásunk küszöbét. Tudtam, megint azzal a fiammal kell szembenéznem, akivel régóta nagyon feszült a kapcsolat. Tudtam, ma sem fogok semmilyen megoldást találni, hogy valami javuljon közöttünk. Tudtam, ma is egy kudarccal többet könyvelhetek el magamnak.

Sokféleképpen próbáltam megérteni, megoldani a helyzetet, túllépni ezen az állapoton, de nem sikerült. Feleségemmel hosszasan beszélget-

tünk, mit kellene tennünk, mi az a lépés részünkről, ami segítene gyermekünkön, hiszen a másik öttel nem voltak ilyen nehézségeink. Értetlenül néztünk egymás szemébe, és úgy éreztük, hogy mindkettőnk szétszakít a fájdalom.

Apai szerepemben vallottam kudarcot, és nem láttam semmi kiutat, de még annak a halvány reményét sem, hogy valaha választ kapok gyötrelmeimre. Az egyedüli kapaszkodó ebben a végtelennek látszó időszakban a feleségemmel, de elsősorban az Istennel való kapcsolatomban rejlett, de ha őszinte akarok lenni, nemegyszer ez sem segített.

Bíró László családreferens püspök szeptemberi programjavaslata:

Szeptemberben új tanév, új évad kezdődik. Sok család a gyerekek iskolakezdésével van elfoglalva. A keresztény szülők nagy felelősséget hordoznak, ők az élet továbbadói, a gyermekek nevelői. Tudatosítsuk, hogy a gyermek elsődleges nevelője a szülő, az iskola e feladatában segít! Alakítsunk ki együttműködést a pedagógusokkal, nyíltan vállalva a keresztény értékrendet és nevelési elveket!

Neue Stadt

Azon a napon, amikor igazából eljutottam a holtpontra, úgy igazából a zsákutca legmélyére, összedtem minden maradék erőmet, hogy mégis beszéljek fiammal. Feleségem készséges társam volt, és mellettem állt. Megkötöttem vele a kölcsönös szeretet és irgalom szövetségét: Egymás szemébe néztünk, és ünnepélyesen kimondtuk, hogy készek vagyunk az életünket adni a másikért.

Aztán bevonultunk a nappaliba mind a hárman, hogy még egyszer kiértékeljük az elmúlt időszakot. Amikor felálltunk nem éreztem, hogy bármi is megoldódott volna,

egy dolog tartott életben: az előbb megkötött szövetség. Este ugyanazal a kudarcérzéssel mentem aludni, és gondolni se akartam a holnapra.

Másnap, reggeli közben fiam szólalt meg elsőnek, elmondta, hogy megdöbbsent a tegnapi beszélgetés kapcsán, és valami megváltozott benne attól az egységtől, amit meg-

tapasztalt közöttünk. Bocsánatot kért a viselkedéséért, elsősorban a velem való kapcsolata miatt, és minden másért, aztán felállt, elköszönt, majd elrohant barátaihoz.

Feleségemmel nem akartunk hinlni a szemünknek és fülünknek, de néhány döbbsent pillanat után egymásra néztünk, és újra megkötöttük a szövetséget.

A történetnek voltak még később is viharos fejezetei, újabb és újabb kilátástalan pillanatai, de aztán egyszer mégis nyugvópontra jutott, pontosan akkor, amikor mi, szülők teljesen Istenre tudtuk bízni ezt a teremtményt, aki elsősorban az Ő gyermeke. Így jutottunk el fokozatosan oda, amit a keresztény ember teljes szabadságának neveznek.” – Z. D.

ÁPOLTSÁG VAGY HIÚSÁG?

Harmincéves, kétgyerekes asszony vagyok. Sokat adok a külsőmre: minden reggel kifestem magam, időnként elmegyek kozmetikushoz, rendszeresen vásárolok kozmetikai szereket. A családi költségvetésünkben egyébként mindig beállítunk egy összeget azok számára, akik nálunk kevésbé tehetősek.

Honnan tudhatom meg, hogy az én esetem a normális ápoltság-e, vagy pedig hiúság?

M. B.

A szépség fogja megmenteni a világot. A nagy írónak, Fjodor Dosztojevszkijnek ez a mondata jutott mindjárt eszembe, amikor elképzelttem egy édesanya és családja életét, aki mindennap igyekszik harmóniát teremteni maga körül.

A köztünk, házasságok között és a gyerekeinkkel megélt szeretetnek ez a gaz-

dag és összetett valósága megjelenhet diszkrétan otthonunk falain kívül is, egyszerűen úgy, hogy törődünk a külsőnkkel. A minket körülvevő világnak ilyen apró jelekkel is értésére tudjuk adni: hisszük, hogy mindenki a végtelen Szépséggel találkozva válhat igazán emberré.

Másrészt, a munkahelyi igényeknek, vagy pusztán a társadalmi kapcsolatainknak megfelelően is figyelmet kell fordítanunk a külsőnkre, a megjelenésünkre, mert tudjuk, a testünk sok mindent elárul: szavak nélkül is nagyon beszédes nyelvezet. Ha ügyelünk öltözetünkre vagy az arcfestésnek a részleteire is, akkor ezzel esetleg megkönnyítjük a kapcsolatot és a párbeszédet másokkal.

Azt hiszem, komoly nevelő hatással lehet a gyerekekre is, ha azt látják, hogy megbecsüljük testi mivoltunkat. Megtanulhatják tőlünk, hogy hogyan csinosit-

sák magukat az egyéniségüknek megfelelően – a fogyasztói társadalom erős, szűk befolyásoló hatása ellenére, mert az gyakran minden ésszerű esztétikai törekvést eltípor.

Aztán, mint életünk minden összetevőjében, fejlődhetünk ebben is. A családjainkban megélt tapasztalatok segítenek idővel új, érettebb megoldásokra találni.

A testápolásban is – mint ahogy otthonunk rendben tartásában – válasszuk azt, amit a közösségünk szükségesnek tart, alkalmazkodva mindig az új igényekhez, új látásmódhoz. Ahogy növekszik bennünk a szociális érzékenység, arra érezhetünk ösztönzést, hogy – az arral szembe fordulva – előnyben részesítsük az egyetemes testvériséget és az anyagi és lelki javak megosztását, amikor arról van szó, hogy mit válasszunk a lehetőségeink közül.

Mindenesetre, ne felejtsük meg a valódi elegancia iránti jó érzékéről, sőt inkább finomítsuk magunkban azt, hiszen a helyes egyensúlyt az egyszerűségben és az eredetiségben találhatjuk meg.

Honnan tudjuk tehát, hogy jó úton járunk-e? Ha követjük hajlamainkat a bennünk lévő jóra, ha kikérjük mások, őszinte emberek véleményét (például a férjünkét vagy a gyerekeinkét). Miközben eleget teszünk felelősséggel és tevékenyen a családi, a munkahelyi, a társadalmi feladatainknak, szívünkben ápolva a szép emberi és keresztény értékeket.

A mondottakat megszívelve egyre személyesebb megoldásokat találunk majd, amik esztétikai érzékünknek is teljesen megfelelnek.

Letizia Grita Magri

☺

A SZEGEDI DÓM KARNAGYA

Varjasi Gyula emellett a Szegedi Tudományegyetem Tanárképző főiskolai Karának tanára, az Országos Magyar Cecília Egyesület és a Szeged Városi Kórus Egyesület vezetőségi tagja, sőt maga is énekkari tag a szegedi Vaszy Viktor Kórusban.

id. Frivaldszky János

OLYAN LELKESEN és szeretettel beszélt a szegedi dómkórusról, amelyet vezet, hogy elhatároztam, meglátogatom egy próbán. 1989 végén kapott megbízást a karvezetésre, a vasárnapi miséken. Eleinte minden jól ment, de tíz év elteltével a kórus lelkesedése kezdett alábbhagyni, létszáma is csökkent, s szólamarányai is kezdtek eltorzulni.

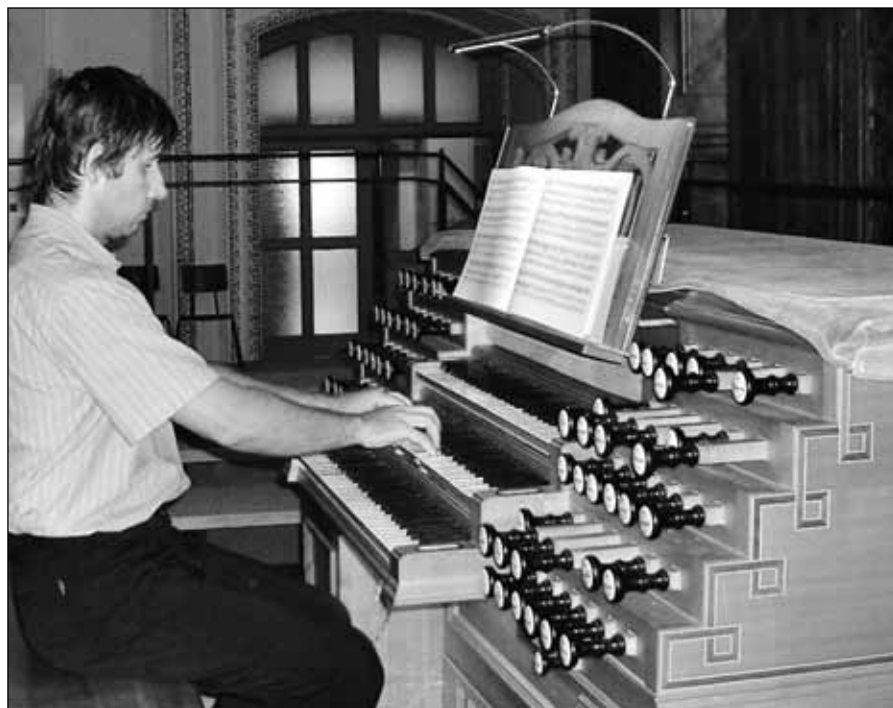
„Úgy éreztem, a munkámnak semmi eredménye. A legegyszerűbb lett volna lemondani a kórusról, valami sikeresebbért. Ám, azt is éreztem, hogy felelős vagyok értük. Ekkor került az énekkarba egy olyan énekkari tag, aki nagyon jó érzékkel tudott segíteni, hogy egyre jobb

hangulatban teljenek a próbák, még hiányos szólamaink esetén is. Ő is az egység lelkeségét éli, s törekszünk rá, hogy Jézus legyen közöttünk.” Ebben többen együttműködnek vele: például édesapja, nagybátyja, nővére és sógora, de mindenekelőtt felesége, Zsófi.

„Három évvel ezelőtt egy világhírű magyar karmesterrel, a salzburgi dóm zeneigazgatójával ismerkedtem meg. Arról beszélgettünk, hogy miként lehetne több zenei és lelki élményhez juttatni az énekkari tagokat. Címet cseréltünk, és kölcsönösen meghívtuk egymás kórusait. Ez az összefogás meghozta a gyümölcsét. Az énekkari tagok egyre na-

gyobb kedvvel jöttek a próbákra. Először mi láttuk vendégül őket. A vendégfogadást mindenki komolyan vette, és az osztrákok jól érezték magukat. Tavaly pedig éppen az EUCsatlakozás körüli napokban fogadtak minket Salzburgban. Egy olyan barokk művet adtunk elő, amelyet még Magyarországon nem énekeltek.”

Életemben már volt kotta a kezemben, így beállok a basszus szólamba. Ők már tudják a művet, jobban tudnak figyelni a karmesterre és egymásra. Én is igyekszem ugyanezt tenni, ezért olyan hangerőt választok, hogy ne keltsek botrányt. Rögtön a bőrömön tapasztalom, hogy egy kórus nemcsak többszólamú hangszer, hanem emberi közösség is, amelynek zenén kívüli törvényei is vannak. Közel a fellépés az osztrákokkal, a kórustagok nagy számmal vannak jelen. A próbaterem szűkös, szellőztetni kell. Mindenki másképp reagál. Van, akit a huzat bánt jobban, van, akit a rossz levegő. Az egyéni szempontok kifejezésre juttatása is eltérő erővel történik. A karmester azonban nem ítélőbíró. Látom, hogy olyan lelki légkört igyekszik teremteni, amelyben az érdekeiket nagyon féltők megnyugodhatnak, és így nem lesznek kárára a közösségnek. Ké-

A kórus nemcsak többszólamú hangszer, hanem emberi közösség is, amelynek zenén kívüli törvényei is vannak.

sőbb elmondja, hogy ebben fejlődnie kellett: „Korábban szigorúan fegyelmezni próbáltam, de rájöttem, hogy ez rossz hatással van az énekkarra.”

A kórustagokat eltérő szempontok motiválják – zeneszeretet, vallásos érzület, emberi kapcsolatok keresése, külföldi szereplés –, s ezek többnyire nem egymás ellen hatnak.

Rögtön el is mond két esetet. Egy párban igény támadt a házasságuk rendezésére, meg is tették. Másvalakit pedig a hitre juttatott el a kórusba járás. Hát igen, aki énekel, kétszeresen imádkozik. Meg hát a közönség légköre sem közömbös.

A próba után vendégül látnak. Érdeklődöm a főiskola után, ahol több dolgot is tanít: magánéneket, karvezetést, elektronikus kottaszerkesztést.

„Nem is tudom, mit mondjak.” – Gyuszi nem feltétlenül a szavak embere. Zsófi oldja meg a helyzetet: „Többnyire nem a legtehetségesebb hallgatók jutnak neki. De nem sajnál semmi fáradságot, hogy kihozza belőlük, amit lehet. Nem osztályozni akarja őket, hanem megtanítani.”

Férje története többé-kevésbé ismerős: hívó négygyerekes családban a legfiatalabbként nőtt fel, az egység lelkeségével zágrábi főiskolai tanulmányai idején került igen közeli kapcsolatba. Zsófit azonban nem ismertem.

„Szüleim pedagógusok voltak, így nem járhattak templomba. Meg

voltam ugyan kereszttelve, de az iskolában azt tanultam, hogy Isten nincs, a vallás elmaradott gondolkozásra vall. Végzős orvostanhallgató voltam, amikor édesapámnak lehetősége nyílt rá, hogy eljárjon templomba. Hívott engem is, de hasztalan. Egészen addig, amíg egészsége meg nem romlott, olyanynira, hogy ahová tudtam, én is elkísértem, féltve őt egy következő rosszullettől. A templomban először az egyházi zene hatott rám, majd mindaz, amit a káplán, *Kiss Imre* mondott. Kezdtém átértékelni addigi felfogásomat. Sajnos édesapám meghalt az államvizsgám előtt. A gyászmisén a pap azt mondta: Istennél senki nem szeretheti jobban az édesapámat. Ez a mondat megnyugtató volt. Ezután minden vasárnap elmentem misére. Később Imre atya meghívott az ifjúsági csoportba. Az egység lelkeségét élték. Köztük otthon éreztem magam: elsődöző lettem. Kaptam olvasnivalókat is, nagyon tetszetek. Egy mondatot kivéve, amit nem érttem. Jézus így kiáltott fel a kereszten: »Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?!« Ezt mindig átugrottam.

1984 nyarán Esztergomban voltam először lelkigyakorlaton, *Máriapolin*. Új ismerőseim ott akkora szeretettel fogadtak, hogy ez döntő élmény lett a számomra. Még azt is figyelembe véve, hogy a teremben éppen az a bizonyos mondat volt kiírva nagy betűkkel – a találkozó fő témájaként. Amikor először meglát-

tam, az volt az első reflexem, hogy csomagolok, és megyek haza.”

„Hogy hol ismerkedtünk meg? Abban az ifjúsági csoportban. Az én édesapám akkor már nem élt. Ott állt némán a zongorája a lakásban. S ez a fiú meg bírta szólaltatni.”

Egyikük sem nyolc órát dolgozik, hogy a két kamaszdó fiút is fel tudják nevelni. Zsófinak két állása van. A kórusba járás egyik szempontja az, hogy akkor is együtt lehet a férjével. Ami a terveiket illeti: A főiskola megkívánja, hogy Gyula doktori (DLA) fokozatot szerezzen. Ez csomó elméleti feladatot jelent majd, ami ugyan a zenéről szól, de nem zene. Komoly kihívás, meg költségei is lesznek. Hogyan lesz mindehhez napi huszonöt-huszonhat órája?

„Le kell adnom ezt-azt a kedvelt feladataimból, és keresetként zongorahangolást is vállalok.” – Nem lesz könnyű lépés, Zsófi mégis bízik a férjében.

Jó látni az egységüket. Hát igen, ha házások, és szeretik egymást, rendjén van. Itt azonban valami többről, tudatosabbról van szó. Amint Zsófi mondja: „Korábban azt hittem, hogy az egység az, hogy amit én gondolok, én érzek, azt gondolja, és érzi ő is. Ez több annál: a forrását abban találjuk, hogy mindketten szeretjük Istent, és Benne szeretjük egymást, és akkor Isten eljön közénk szeretet, egyetértés és béke formájában. Ez a szeretet egyre jobban növekszik közöttünk, mindennap.” ■

PSZICHOLÓGIA

Az öngyilkos terroristák pszichológiája

Vajon milyen pszichológiai indítékok vezérlik az utóbbi évek merényleteinek végrehajtóit?

Sajnos, szinte mindennap hallani híreket merényletekről, amelyeket előre megfontolt szándékkal követtek el olyan terroristák, akik a végrehajtáskor életükkel fizettek. Logikus a kérdés, hogy az élethez természetesen ragaszkodó emberi lények hogyan és miért jutnak idáig?

Hogy megérthessük az ilyen halálba torkolló szélsőséges magatartást, tudnunk kell, hogy aki öl, az ritkán érez belül szorongást vagy zavart: gyakran a mindenhatóság érzése szállja meg, mivel behatol a másik életébe és véget vet annak.

Paradox módon azt mondhatnánk, hogy gyilkolni felemelő, rendkívüli cselekedet, és lehet, hogy a tettes éppen ebben érzi magát teljesen megvalósultnak. Az érzés, hogy másnak az életéről dönthet, tehát titáni érzés. Nos, az öngyilkos terrorista olyan emberi lény, aki önmagát pusztítja el, hogy másokat megöljön, csak azért, hogy szorongást és félelmet keltsen valamilyen politikai vagy vallási cél érdekében. Még nagyrészt homályban tapogatódzunk, amikor azt keressük, hogy pszichológiai értelemben mi indítja az öngyilkos terroristát ilyen viselkedésre.

Eddig azt gondoltuk, hogy az öngyilkos támadások táptalaja a társadalomba ágyazottság hiánya, valamilyen elmebetegség, például pszichopátia, de főképpen a nyomor, továbbá a tanulatlanság.

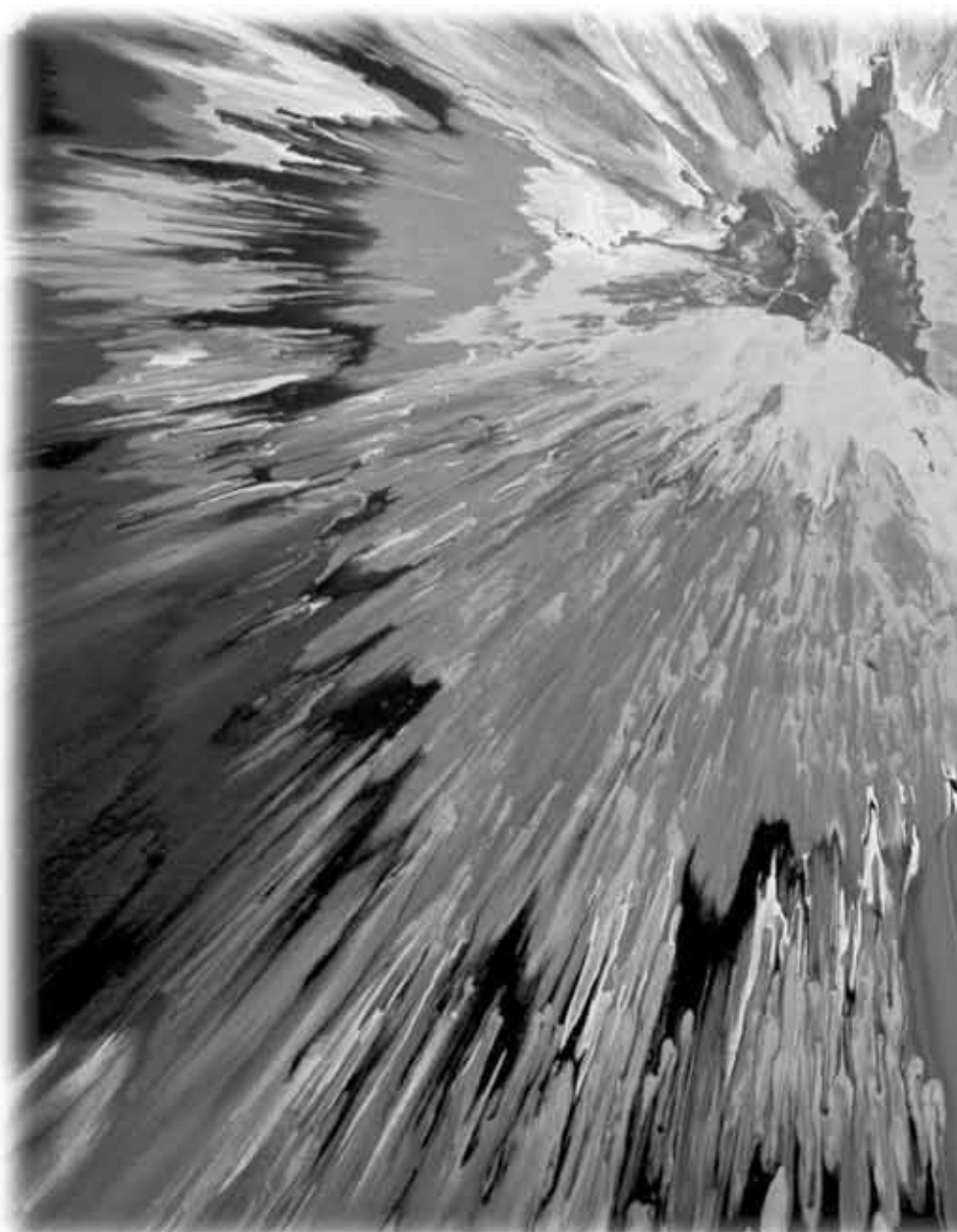
Ezzel szemben ettől nagyon eltérő a kamikázék pszichológiai fantomképe a michigani egyetem kutatója, Scott Atran szerint, aki elemezte ezt a jelenséget az ikertornyok elleni 2001. szeptember 11-i támadástól kezdve.

A Science tudományos folyóirat 199. számában publikált értékelése alapján teljesen hamisak ezek az el-

képzelések a szélsőséges önfeláldozásról. Ezt írja Atran: Nem tudok egyetlen olyan öngyilkos merényletről sem, amelyet szegény, elszigetelt, beteg pszichéjű ember hajtott volna végre. A valóságban az arab közvélemény sem ért egyet ezzel a képpel. „A kamikáze, ha például életunt lenne, akkor a tette is értelmét vesztené” – írta az egyik egyiptomi hetilapban a Muzulmán Testvériség egy lelki vezetője. Az öngyilkos merénylet indítéka más: aki a mártíriumra vállalkozik, feláldozza magát a vallásért és a hazájáért. És az ő áldozatuk nem a halált jelenti, hanem a belépőt

a Mennyszágba, ahol bűneik meglesznek bocsátva, és ahova magukkal vihetik szeretteiket és barátaikat, Allah trónja elé.

Ez részben megmagyarázza azt a lelkesedést is, amit a kamikázék keltek egyes arab országokban, ahol a kisfiúk gyakran úgy gyűjtik a merénylet arcképét, mint nyugati kortársaik a focistákét. A halál kortársaik közül hőssé avatja a terroristákat, akik többnyire fiatalok, szinte mindig férfiak és nőtlenek. Ráadásul a müncheni Max Planck Intézet pszichiátere, Thomas Bronish szerint feltételezhetjük, hogy különö-

sen érzékenyek a karizmatikus vezetők befolyására és a megváltói üzenetekre.

De hogy lehet, hogy teljes néprétegek helyeselnek és segítenek elő ennyire szélsőséges cselekményeket? Atran szerint egyfajta túlélési mechanizmusról van szó, amely lehetővé teszi a cselekvést az egyébként bénító körülmények között. Az a valaki, aki zsákutcában érzi magát, ahonnan nincs kiút, eszeveszett eszközökhöz folyamodhat csak azért, hogy rávegye az ellenfelét a maga helyzetének, az addig élvezett felsőbbségének ártékelésére. Ez a körülmény, ami a

valláshoz, az ideológiához társul és az abszolút lojalitáshoz, megváltoztathatja a saját túlélésére vonatkozó szándékát is.

Atran szerint a nyugati országok is folyamodnak a meggyőzés hasonló eszközeihez. „A gyorsítkeztetés és a pornográf ipar olyan természetes emberi szükségleteket céloznak meg, mint az élelem és a szexualitás szükséglete, de a természetes vágyakat olyannyira manipulálják, hogy azok ártalmassá, sőt egyenesen rombolóvá válnak.”

Atran mégis abban a kötelességtu-

datban látja a legfontosabb összetevőt, ami az egyént a népével és a hitével szemben kötelezi.

Már a hetvenes években végeztek kísérletsorozatot – emlékeztet –, hogy megértsék: milyen feltételek között hajtanak végre egyesek olyan tetteket, amelyeket a közvélemény erkölcsileg elítélendőnek tart.

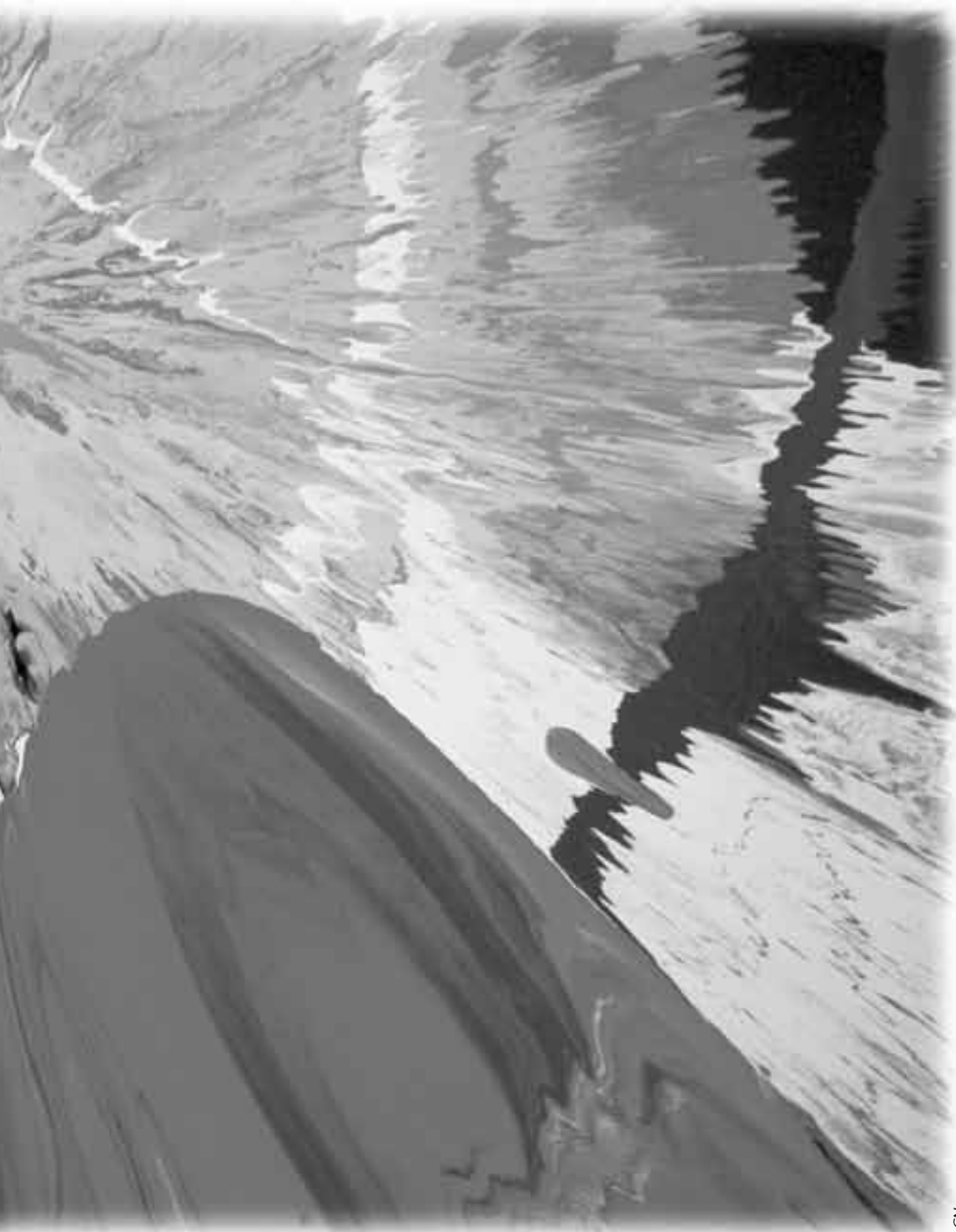
Stanley Milgran, a Yale Egyetemen, felfedezte például, hogy meghatározott feltételek között a hallgatók hajlandók voltak erkölcsileg kétségbe vonható tettekre is, engedelmeskedve az instruktor parancsának. Társaikat egyre erősebb elektromos sokkal sújtották, hogy azok jobban memorizáljanak néhány szópárt.

A kísérletben résztvevők nagyobb része engedelmeskedett, azzal a feltétellel, hogy a kísérletvezető vállalta a teljes felelősséget. Hajlandóságukat társaik elektromos sokkolására még az áldozatok szobájából áthallatszó (színlelt) üvöltés sem befolyásolta.

A résztvevők indítékát nem valamiféle szadizmusban kell keresni, hanem a tekintély iránti engedelmességben. Hasonló erkölcsi kötelességérzetre sarkallják a kamikázékat kiképzésük során. Ezért, ahol a történelmi igazságtalanság, a politikai alávetettség és a társadalmi megalázottság érzése uralkodik, ott az öngyilkos merénylő eszközévé válik a politikai ütközetnek.

Lehet-e hatástalanítani az ilyen mechanizmusokat? Atran szerint valószínűleg semmit nem használ a vallási és etnikai csoportok elszigetelése, mint ahogy nem sok eredménye van a gazdasági embargóknak vagy a megelőző hadműveleteknek az olyan országok ellen, ahol feltételezhető, hogy támogatják a terrorista szervezeteket. Viszont fontos lenne véget vetni a démonizáló vallási és politikai propagandának, és a mérsékelt iszlámmal erős dialóguskampányba kezdeni, hogy az együttélés kultúráját építsük egy egyesültebb világban. Az egyetemes testvériség kultúráját, ahol az egyes emberek, a népek és az államok elismerik, hogy kölcsönösen egymásra szorulnak.

Pasquale Ionata

BÉKE NOBEL-DÍJ 1000 NŐNEK

Pontosan száz évvel ez előtt, 1905-ben kapta meg az első nő, az osztrák *Bertha von Suttner* a Béke Nobel-díjat. Innen született a gondolat, hogy ezer nő nevét – mintegy jelképesen – terjesszék fel a Béke Nobel-díjra, mindazok közül, akik a béke ügye mellett

volt. »Isten azt szeretné, hogy boldogok legyünk« – írta nekem kb. két hónapja, és most a teljes boldogságot élvezi a Szentháromság kebelén... Szeretnénk, ha a Roger testvérhez és a taizéi közösséghez fűződő negyvenéves mély barátság tovább folytatódna most is, hogy ő eljutott a Mennybe”.

elköteleződtek. Ott szerepel *Chiara Lubich* is közöttük. Június végén került bemutatásra ez a kezdeményezés. Célja: „a világ békéjének ügyét terjeszteni az erőszak és hatalom globalizációjával szemben”. Novemberben könyvet adnak ki a jelöltekről Svájcban.

www.1000peacewomen.org

ROGER SCHUTZ RHALÁLÁRA

Roger Schutz testvér tragikus hirtelenségű, abszurd halálának hírére a Fokoláre Mozgalom alapítója levelében legmélyebb fájdalomról, egyben imádságáról és egységeről biztosította az egész taizéi közösséget. Ezt írja Chiara: „Istennek és a testvéreknek teljesen odaadott életét a vértanúság jutalma koronázza. Roger testvér a béke építője, a remény és az öröm prófétája

Budapesten, a Városmajori Templomban közel ezren vettek részt a Roger testvérért tartott imádságon. A vértanúk ünnepére összeállított esti dicsérettel imádkoztak az ökumenizmus fáradhatatlan apostoláért.

STAFÉTA A BÉKÉÉRT

2005. október 9-én a Gyerekek az egységért mozgalom sport-stafétát szervez „Run4unity” címmel. Különböző nemzetiségű, kultúrájú és vallású gyerekek futnak együtt földünk szimbolikus jelentőségű helyein, hogy – zónaidő szerint 11-től 12-ig – a „béke szivárványát ragyogtassák fel” jelképesen a világ felett. A Staféta a Csendes-óceán közepén fekvő Fidzsi-szigetektől indul, majd a nap folyamán, időzónáról időzónára lépve végigjár a különböző

Dohány László

hosszúsági fokokon. Az eseményen jelen lesznek a társadalmi, vallási, sport- és a kulturális élet különböző személyiségei.

A magyar és szlovák fiatalok és gyerekek közösen szervezik meg a Stafétát Esztergomban és Párkányban, a Mária-Valéria hídon rendezett közös futással. A békének és a két ország közötti testvéri kapcsolatnak szimbóluma ez a híd.

ZSIDÓ- KERESZTÉNY SZIMPÓZIUM

„Szeretet Isten iránt, szeretet a felebarát iránt”. Az első zsidó-keresztény szimpóziум ezzel a címmel került megrendezésre Castelgandolfóban május végén. Európa több országából, Izraelből, az Egye-

sült Államokból, Argentínából és Mexikóból érkeztek a résztvevők: különböző vallási irányzatokhoz tartozó zsidó személyiségek és keresztények.

Az előadásokat közösen tartották az *Abba Iskola* tagjai és zsidó szaktekinetiek. A találkozóra eljött a Vatikánból *Walter Kasper* bíboros, aki néhány kényes témát is érintett a hozzászólásában, és ezzel testvéri és építő párbeszédet indított el. A szimpóziум különleges eseményeként részt vettek az általános pápai kihallgatáson, a Szent Péter téren. XVI. Benedek pápa szívélyesen üdvözölte őket és kifejezte háláját jelenlétükért, majd imájukat kérte pápai szolgálatához. A résztvevők a kihallgatás után rögtön látogatást tettek a római zsinagógában, ahol a Buenos Aires-i *Abraham Skorka* rabbi rövid imát mondott héberül, Isten áldását kérve a pápára és a Fokoláre Mozgalomra.

CV

Wally Fisher

KERESZTREJTVÉNY

Beküldendő Valtorta Mária mondása: „Mindig szükség van arra, hogy tudjunk lépcsökké lenni, hogy...” vízszintes 16. és függőleges 1. a hozzátartozó vízszintessel

Vízszintes: 1. Ijesztőbb. 11. Erőfeszítést tesz. 12. Adathordozó. 13. Üres híd! 14. Spanyol terrorszervezet. 19. Kedves kis úrlény. 20. Bárányhang. 21. Pénzintézet. 22. Hidrogén. 24. Moll jellegű egyházi hangsor. 25. Méta egyneműi. 26. „A falu jegyzője”-nek írójaja, keresztneve kezdőbetűjével. 30. Páratlanul pózol! 32. Osztrák népi zene. 35. Hibás ige! 36. Eredménytelen, nem kiadós. 38. Kiejtett betű. 39. Páratlan rácsa. 40. Hangos Ági!

Függőleges: 2. Hozzányúl. 3. Görbe rúd a szekér oldalán. 4. Elvet. 5. Lyukas lék! 6. Német sárgarépa. 7. Magyar együttes. 8. Sporteszköz. 9. Eke része. 10. Női név. 15. Afrikai ország. 17. Keresztül. 18. Olajozó. 23. Összekevert Tata! 24. Rosszallás. 27. Hány János szerelme. 28. Hibás vámpír! 29. Halála miatt bánul. 31. Lopva lemásol. 33. „...-pocs”, híg sár, olvadt hó. 34. Névutó. 37. Végtelenül liheg. 41. Kálium. 42. Kérdőszó. 43. A C-dúr 3. hangja.

1	2		3	4	5	6	7	8	9	10
11		12								
13			14		15					
16			17		18			19	20	
21				22			23			
24						25				
26						27			28	
29			30		31		32			33
34				35		36			37	
38			39					40		41
	N	→	Y	A						

A júliusi szám rejtvényének helyes megfejtése: „...elvégre az anyaga ugyanaz.”

**Kezdd önmagadban a zarándoklatot.
Egyszer aztán
egész életed zarándokúttá lesz.**

Roger Schutz

